

Bernard Szczech

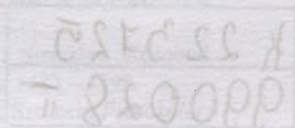
**Księga cechu szewców
miasta Woźniki
1631 - 1740**

**Woźniki
2002**

Bernard Szczech

Księga cechu szewców miasta Woźniki 1631 - 1740

Woźniki
2002

Egz. archiwalny

SL 3c
SL 7c 2

BILIOTECZKA WIEDZY O MIEŚCIE I GMINIE WOŹNIKI

B. Szczech: Księga cechu szewców miasta Woźniki 1631 - 1740

Księga cechu szewców
miasta Woźniki
1631 - 1740

K 223725
990028 II

10.03 / 31 / 17

10.01

[8.7]

Niespełna pół wieku temu, dokładnie 26 października 1955 roku, w dawnej księgarni nr 16, znajdującej się w kamienicy przy byłej ul. 15 grudnia 14¹, w ówczesnym Stalinogrodzie (Katowicach), pracownicy Biblioteki Śląskiej dokonali zakupu jednego z cenniejszych zabytków górnośląskiego piśmiennictwa cechowego. Był to tak zwany: „*Rejestr postanowienia nakładów cechu szewieckiego miasta Woźnik*.”² Ten nieoprawny manuskrypt formatu: 16,5 x 20,5 cm, swymi zapisami obejmuje lata od 1631 roku poczynając, po rok 1740 kończąc.

Woźniki, niewielkie ludnościowo miasto na Górnym Śląsku, wielokrotnie doświadczone w przeszłości klęskami żywiołów³, uchroniło jednak dla potomnych, wiele bezcennych dokumentów. Służą one dzisiaj poznaniu bogatej przeszłości tego miasta.

Najstojniejszymi z ocalałych manuskryptów to *Protokolarze miasta Woźniki*.⁴ Ich najstarsze, polskojęzyczne fragmenty opublikowano jeszcze przed drugą wojną światową,⁵ pozostałe zaś zapisy w latach: 1971 oraz w 2002 roku.⁶

¹ Dawna i obecna ul. Św. Jana

² Biblioteka Śląska w Katowicach. Dział Zbiorów Specjalnych, sygnatura: **R 451 II**

³ W początku XV wieku w wyniku wojen husyckich miasto utraciło przywileje oraz inne dokumenty miejskie. Zapisano to w dokumencie księcia strzeleckiego Bernarda z 1454 roku. W akcie tym ponownie spisano przywileje, tym razem na prawie magdeburskim. Miasto wielokrotnie cierpiało z powodów swego nadgranicznego położenia, bądź to w wyniku niszczycielskiej siły żywiołów. Największa tragedia, która w konsekwencji doprowadziła do upadku miasta zdarzyła się w sierpniu 1798 roku. Uderzenie pioruna spowodowało pożar, w wyniku którego spłonęło całe miasto włącznie z kościołem św. Katarzyny, szkołą i szpitalem. Ocalał kościółek św. Walentego oraz okolice zamku, położonego za rzeką Łaną. Były to jednak tereny nie wchodzące w skład ówczesnego miasta.

⁴ Dwie książki *Protokolarza* przechowywane są obecnie w Archiwum Państwowym w Katowicach.

⁵ L. Musioł: *Staropolskie teksty z protokolarza miasta Woźniki w województwie śląskim 1521 – 1570*. Katowice 1936

⁶ *Protokolarz miasta Woźnik*. Opracowali Ludwik Musioł i Stanisław Rospond. Wrocław 1972. Obejmuje zapisy pierwszej, starszej księgi z lat 1483 – 1598.

Druga księga opublikowana została w serii czterech części: B. Szczech: *Protokolarz miasta Woźniki. Zapisy do prawa miejskiego (1521) – 1599 – 1660*. Woźniki 2002; Tenże: *Protokolarz miasta Woźniki 1598 – 1623*. Woźniki 2002; Tenże: *Protokolarz miasta Woźniki 1624 – 1638*. Woźniki 2002; Tenże: *Protokolarz miasta Woźniki. Dokumenty miejskie 1490 – 1686*. Woźniki 2002;

Zabytki piśmiennictwa cechowego miasta Woźniki w zbiorach Biblioteki Śląskiej

W niedługim czasie po nabyciu wcześniej wspomnianego *Rejestru postanowienia nakładów cechu szewieckiego miasta Woźnik*, 16 stycznia 1956 roku, Biblioteka Śląska pozyskała kolejny dokument. Tym razem zakupu dokonano bezpośrednio od jednego z mieszkańców pobliskiego Katowicom Sosnowca. Była to:

**Książka do wpisowania
ucni
ktorzi naukę prowadzą u maistrzów
rzemiosła szewieckiego
Woźnik dnia 9-go lutego 1851.
Pisał Johann Bronzel.**

Zapisy pozyskanego dokumentu obejmują lata od 1850 do roku 1870.⁷ Manuskrypt stanowi pozbawiony okładki zeszyt, który składa się z 25 kart formatu: 16,8 x 20,4 cm. Na ostatniej, 25 karcie umieszczony został nieczytelny obecnie odcisk tłoka pieczęci cechu szewców.

Kolejnym dokumentem woźnickich rzemieślników, nabytym w tym samym czasie od tegoż samego oferenta był:

**Spis
Książka dla
przychodów
i odchodów
[cechu szewców w Woźnikach]⁸.**

Pierwszy wpis poczyniony w księdze pochodzi z 21.08.1859 roku, ostatni zaś - wykonany ołówkiem - w 1906 roku. Zapisy prowadzone były w języku polskim a także sporadycznie - niemieckim. Dokument posiada tekturową, oklejoną barwnym figuralnym papierem, okładkę z grzbietem oraz narożnikami obciągniętymi skórą. Liczy ona ogółem 55 kart formatu: 14,4 x 20,3 cm.

⁷ Biblioteka Śląska w Katowicach. Dział Zbiorów Specjalnych, sygnatura: **R 452 II**

⁸ Biblioteka Śląska w Katowicach. Dział Zbiorów Specjalnych, sygnatura: **R 453 II**

Innym, pochodzącym z Woźnik zabytkiem cechowym jest Księga dochodów cechu krawców woźnickich założona w lutym 1822 roku o czym informuje umieszczony na stronie tytułowej zapis:

**„Księga do zapisywania dochodów do cechu
sławnego krawieckiego w mieście Woźnikach
Roku 1822 dnia 14 february.⁹”**

Manuskrypt liczy ogółem 44 karty formatu: 20,5 x 16,2 cm. Brak jest okładki. W księdze, prowadzonej do roku 1885, pomiędzy innymi widnieją zapisy do cechu rzemieślników wykonujących inne zawody. W poszczególnych latach do cechu zapisano następujące osoby:

- 1841 - 25 lutego zapisany został za *spolbrata i maistra cechowego pan Michał Nowatzki professyi xięgarskiej albo introligatorskiej*
- 1842 - *Stanisław Lux*, introligator
- 1843 - *Józef Kołodziejczyk*, professyi knabskiej
- 1843 - *Johan Michalski*, professyi kowalskiej
- 1843 - *Franz Morcinek*, tkacz
- 1844 - *Gotlob Krall* profesyi tkackiej czyli knabskiej
- 1849 - *Franciszek Szkowronek* mistrz szewiecki
- 1850 - *Philip Wosczy* professyi xięgarskiej
- 1851 - *Johana Kostalik* profesyi tkackiej czyli knapskiej
- 1851 - *Jakub Kawalec*, garncarza
- 1873 - *Franz Walentek* z Woźnik mistrz siodlarski.

**„Statuta czyli ustawy
cechowego zgromadzenia krawieckiego w Woźnikach”**

„Statuta” były pierwszym zabytkiem piśmiennictwa cechowego z terenu Woźnik, który w okresie po drugiej wojnie światowej trafił do zbiorów instytucji urzędowo zajmujących się zabezpieczaniem tego typu pamiątek.¹⁰ Stało się to w 1952 roku, kiedy to Józef Ligęza, ówczesny wicedyrektor Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu polecił nabyć do

⁹ Biblioteka Śląska w Katowicach. Dział Zbiorów Specjalnych, sygnatura: **R 454 II**. Księga obejmuje zapisy z lat 1822 – 1885.

¹⁰ Muzeum Górnośląskie w Bytomiu. Dział Historii, sygnatura: **MGB 2136 H**

muzealnych zbiorów rękopis *Statutów*.¹¹ Jest to zaopatrzony w tekturową okładkę zeszyt formatu: 24 x 35 cm składający się z 85 numerowanych kart.¹²

Pierwsza stronica nosi rękopiśmienny tytuł:

**Statut
der
Schneider Innung
in
Woischnick**

poniżej zaś znajduje się atramentowy odcisk imiennej pieczętki właściciela:

*Bernhard Süssler
Schneidermeister
Woischnick O/S.*¹³

Karty od nr 2 do 34 posiadają spisane w języku niemieckim przepisy ustaw cechowych, poświadczone podpisami zarządu cechu oraz uwierzytelnione przyłożoną pieczęcią cechu krawców w Woźnikach¹⁴ a także podpisami członków woźnickiego magistratu i odciskiem miejskiej pieczęci.¹⁵ Niemiecka część *Statutu* datowana jest na dzień 30 czerwca 1852 roku i wyszła spod pióra nieznanego nam bliżej pisarza, prawdopodobnie z terenu Woźnik.

Na odwrocie wspomnianej 34 karty znajduje się urzędowe zatwierdzenie *Ustaw cechowych* przez Królewską Rejencję w Opolu sporządzone 9 kwietnia 1856 roku. Karty 35 – 37 podobnie jak 75 – 85 pozostały nie zapisane.

Na 38 karcie umieszczono ozdobny ręcznie zapisany tytuł:

¹¹ Po raz pierwszy zwrócono uwagę na ten dokument w 1947 roku, kiedy to obchodzono 150 rocznicę urodzin Józefa Lompy. Wtedy to w „*Zaraniu Śląskim*” umieszczono reprodukcję jednej ze stron rękopisu.

¹² Numeracja stron jest późna i pochodzi z okresu nabycia zabytku przez Muzeum Górnośląskie w Bytomiu.

¹³ Znak własnościowy jest charakterystyczny dla przełomu trzeciej i czwartej ćwierci XIX wieku.

¹⁴ Pieczęć okrągła średnicy 36 mm w polu której widnieją nożyce. W otoku łaciński napis: SIGILLVM SARTORVM CIVITATIS VOZNIKII. Zobacz: D. Tomczyk: *Pieczęcie górnośląskich cechów rzemieślniczych z XV – XVIII w. i ich znaczenie historyczne*. Opole 1975 s. 162 – 163

¹⁵ M. Gumowski: *Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego*. Katowice 1939. Według autora, pieczęć pochodzi z XVII wieku.

**STATUTA
czyli ustawy
cechowego zgromadzenia KRAWIECKIEGO
w Woźnikach.**

Następna 39 karta zawiera autobiograficzną informację o Józefie Lompie, tłumaczu *Statutów*:

„Tłumaczenie przez Józefa Lompę, mieszczanina Woźnickiego, tłumacza przysięgłego i aktuariusza sądowego, członka korespondującego Cesarsko Królewskiego Towarzystwa Gospodarczo – Rolniczego w Krakowie, członka korespondującego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wielkim Księstwie Poznańskim, członka Towarzystwa Rolniczego w Królestwie Polskim, Autora i wieszca górnośląskiego.”

Kolejne karty od 40 do 74 zawierają tłumaczenie z niemieckiego oryginału *Statutu cechu krawców w Woźnikach*. Polska część rękopisu kończy sporządzony na odwrocie 74 karty zapis:

Wierne tłumaczenie według niemieckiego oryginału zaręcza własnoręcznym podpisem swoim, z dodaniem swego sygnetu w Woźnikach d(nia) 11 lutego r(oku) p(ańskiego) 1859 Józef Lompa, tłumacz przysięgły sądowy.

Obok podpisu odcisnięty został sygnet Józefa Lompy w owalnym kształcie o wymiarach: 20 x 23 mm, przedstawiający połączone inicjały Lompy (JPL – Józef Piotr Lompa) otoczone dekoracją roślinną.

[P r o t o k o ł y]

1

Reiestr postanowienia nakladow cechu naszego sławnego a vccziwego szewieczkiego miasta Woznik: to iest na wyprawienie privilegium y artykułow do cechu naszego należących. Spisano roku Panskiego 1631, dnia 15 miesiąca czerwca.

Napierwey: Za wyprawieniem artikulow y otrzymania cechow oppatny *Mikołay Gay* został cechmjrstrzem, który y z wszam, tak starszą yako młodszą bracia, ktorzy nizey popisani sąm, nakłady wiedli.

Po cechmistrzu oppatnym: *Jan Zuzik, Jan Plotek, Simeon Parzyogon*. Starszy Bracia: *Walenty Jutrznia, Matys Zamelka, Stanisław Kurp, Marcin Klocz*. Ktoregosz to nakłady za początkiem zwyz opisanych person czyni summy a mianowicie od Priuilegiu(m) y artikulow, ktoremi się rządzą y rządzić mają wiecznymi czasy: Szesnascie szerokich tal(arow), ktore oni z własnych, swoich pieniedzy wydaly.

Przyięci Bracia: *Jan Wesoly, Woyciech Gawlik z Elgoty*¹⁶, *Simeon Rozniata z Zielonego Kuznice*¹⁷, *Woyciech Kwik, Walenty Ziolk, Matys Pinek, Grygier Szymczyk*. Osoby te tak zwirzchu pisani, oppatny pan *Mikołay Gay* cechmistrz yako starszy y młodszą przyięta bracia opisana.

Na postawnikj cechowe, które roku Panskiego 1633 sprawione sąm, wydalismy y na insze potrzeby – 10 szerokich talarow.

2

Zapis Szymona Michalczyka

Przed nami wprzod pisanymi p(anem) *Mikołaiem Gaiem* czechmistrzem, starszymi y zupełnym czechem naszym vcziwym szewieczkim osobami swoimi oblicznie stanawszy *Jan Zuzik* starszy

¹⁶ Elgota, zwana pierwotnie Śląską Ligotą. Od wieku XIX, z uwagi na przynależność do dóbr Zamku Woźnickiego, nazywana Ligotą Woźnicką, dawna wieś w składzie parafii św. Jakuba Starszego w Lubszy, oddalona około 2 km na północ od Woźnik, obecnie dzielnica tegoż miasta.

¹⁷ Kuźnica Zielonego, dawna kuźnica żelaza nad Małą Panwią, powstała na gruntach Woźnik, wzmiankowana w XVI wieku, później wieś i gmina. Obecnie dzielnica miasta Kalety.

z czechu naszego szewieczkiego społecznie z *Szymonem*, własnym synem niebosczyka *Michała* z Łanow¹⁸, i wyznał dostatecznie wiernie y sprawiedliwie, iże ten uczciwy wprzod pisany *Szymon Michałczyk* uczył się rzemiosła u tegosz *Jana Zuzika*, starszego z czechu wiernie porządnie y przystoynie, iako na uczciwego młodzienia y rodzica naszego przynależy, którego wolnym z czechu naszego uczyniliśmy. Stało się roku Panskiego 1632 dnia szóstego miesiąca grudnia.

3

Zapis Tomasza, Otrębnikowego syna

Przed nami wprzod pisanymi panem *Mikołaiem Gaiem* czechmistrzem y starszymi zwyz dotczony, i y zupełny[m] czechem naszym szewieczkim miasta Woznik stanawszy vcziwy *Walenty Jutrznia* spolnie y *Tomaszem Otrębnikiem* starszy z czechu i wyznał dostatecznie iże ten *Thomasz Otrębnik* uczył się u niego porządnie y wiernie rzemiosła szewieczkiego vcziwego, tak iako na dobrego y vcziwego młodzienia przynależy, którego wszystek zupełny czech nasz wolnym uczynił, ze mu będzie y wolno robic kady mu się podoba. Stało się roku Panskiego 1633, dnia 17 listopada.

4

Zapis Grzegorza Cagłowego syna od czechu naszego wolnym uczynionego.

Przed nami wprzod pisanymi panem czechmistrzem, starszymi y zupełnym, vcziwym czechem szewieczkim, osobami swoją vcziwy *Matys Zgnielczyk* samsiad y brath z czechu naszego spolnie y z *Grygierem* synem niebosczyka *Jana Cagła* stanawszy y wyznał przed nami dostatecznie, iże ten *Grygier* wprzod pisany uczył się u niego rzemiosła vcziwie y wiernie iako na uczciwego młodzienia przynależy. Ktorego my czechmistrz, starszy y wsytek czech zupełny wolnym yak y inszych wprzod pisanych uczynił. Stało się przy oblicznie bedacym czechem naszym, roku Panskiego 1633, dnia 17 nouembris.

¹⁸ Łany, dawna wieś wzmiankowana w XVI wieku, w 1925 roku włączona w skład miasta Woźniki.

Zapis Woyciecha Gwiazdy od mistrza Stanisława Kurpia stronę wyzwolenia a(nn)o 1634 die vero 5 february uczyniony.

Przed nami często pisanymi panem cechmistrzem, starszymi y zupełnym cechem rzemiosła szewieckiego oblicznie stanawszy vcziwy *Stanisław Kurp* spolnie y z *Woyciechem Gwiazdam* rodzicem tutecznym wyznał tenze wprzod pisany *Stanisław Kurp* samsiad y brat nasz cechowy iesnie y czerstwym umyslem swoim, ize *Woyciech* nizey pisany *Gwiazda* uczył się u niego rzemiosła uczciwie, wiernie yako na pocziwego młodzienca y rodzica tutecznego przynależy, którego my czechmistrz, starszy y okolicznie bracia siedząca yak y inszych wprzod pisanych wolnym czynimy. Actum w przytomnosci zupełnego cechu naszego.

Zapis Jana Cholewy z Gliwicz od cechu naszego wolnym uczynionego. Roku Panskiego 1634, dnia 29 mensis augustj.

Przed nami często pisanymi panem *Mikolaiem Gaiem* czechmistrzem, *Janem Zuzikiem*, *Janem Płotkiem*, *Walentym Jutrzniam*, *Simeonem Parzyogonem*, starszymi y zupełnym vcziwym cechem rzemiosła szewieckiego miasta *Woznik*. Oblicznie stanawszy vcziwy *Mathiasz Zgnielka* mistrz zwysz dotczonego cechu spolnie y z *Janem Cholewą z Gliwicz*¹⁹, także y pomocnym powinnym swoim oppatrnym *Adamem Piconiem*, raycą tutecznego miasta, samsiedzi nasi mili. I wyznał tenze wprzod pisany *Mathiasz Zgnielka*, brat nasz iasnie dobrym a czirstwym umyslem swoim, ize nizey pisany *Jan Cholewczyk* uczył się u niego rzemiosła vcziwie, wiernie y przystoynie yako na pocziwego y nam wszystkim znaioego młodzienca przynależy. Ktoregochmy my cechmistrz, starszy y bracia yak y ynszych wprzod pisanych wolnym uczynilismy. Actum w przytomnosci zupełnego cechu p(ana) cechmistrza, starszych y młodszezy braciey yakosz to *Stanisława Kurpia*, *Mathiasza Zgnielki* y inszych.

¹⁹ Gliwice, miasto na Górnym Śląsku oddalone 46 km na południowy zachód od Woźnik.

Zapis Matysa Smiotanki z Sadowia od Marcina Klocza stronę wyzwolenia od rzemiosła roku Panskiego 1635. Dnia 4 miesiąca stycznia uczyniony.

Przed nami często pisanymi, panem *Mikolaie* *Gaiem*, czechmistrzem y wprzod pisanymi starszymi vcziwego czechu a rzemiosła szewieczkiego, oblicznie stanawszy dobrze zachowały *Marcin Klocz*, mistrz rzemiosła szewieczkiego spolu brath nasz spolnie y *Matyszem Smiotankam* ze wsi *Sadowia*²⁰ vcziem swoim, i wyznał wprzod pisany *Marcin Klocz* przed zupełnym czechem naszym, ze ten nizey pisany *Matysz Smiotanka* vczył się u niego rzemiosła szewieczkiego wiernie przystuynie yako na uczciwego vcznia a młodzienca przynależy. Którego my cechmistrz, starszi y zupełna bracia, tak yako y inszych wprzod pisanych y od mistrzow swych wyzwolonych, wolnym uczynilismy. I wolno będzie temusz to *Matysowi* wyzwolonemu, rzamiosło swoje robic kady mu się podobacz będzie. Stało się przy cechu zupełnym naszym, yak wzgore opisano.

Zapis Grygiera Marchewczyka, rodzica z miasta tutecznego Woznik, od Matysa Zgnielki, strone wyzwolenia od rzemiosła roku Panskiego 1635 dnia 26 miesiąca lutego uczyniony.

Przed nami często pisanymi czechmistrzem starszymi y młodszą bracią vcziwego czechu naszego szewieczkiego stanawszy oblicznie vcziwy *Matys Zgnielka* brath czechu naszego, spolnie y *Grygierem Marchewką* vcziem swoim przed nas. I wyznał wprzod pisany *Matys Zgnielka* mistrz tegoz nizey pisanego *Grygiera Marchwianego*, ze on tak mistrzowi swoiemu yako tesz y paniey matcze swoiey tegosz rzemiosła vcziwie uczenie przystoynie y porządnie zachował się y do czasu umowionego zetrwał y mistrzowi swoiemu zadosyc uczenieł, ktoregosz podle wyswiadczenia zwysz pisanego mistrza iego do xiąg naszych przyimuiemy y podług chwalitebnych porządkow onegoz gdy tego potrzeba iemu będzie fedrowac y o nim tosz wyswiadczenie y zalecenie uczynic gotowymi zostawamy. Actum anno et die ut supra.

²⁰ Sądów, wieś w pobliżu Lublińca.

Zapis Caspera Szmayczyka z Elgoty Kozięglowskiej od Martina Klocza, mistrza iego, strone wyzwolenia rzemiosła vcziwego szewieckiego, roku Panskiego 1636, dnia 15 january w ksiegi nasze zwyczajne vczyniony y zapisany.

Przed nami często pisanymi czechmistrzem, starszymi y młodszą bracią vcziwego cechu naszego szewieckiego, tutecznego miasta Woznik, oblicznie stanąwszy vcziwy *Marcin Klocz* brath cechu naszego spolnie y z *Casprem Szmaykiem* vcziem swoim, i wyznał wprzod pisany *Marcin Klocz*, mistrz tegoz nizey pisanego *Caspera Szmayczyka* vcznia swojego, ze yaka tenze *Casper* od *Giertlugi* matki iego y od *Jakuba Nierady z Elgoty*²¹ obadwa yakosz to krzesnego oycy iego miłego do wycwiczenia rzemiosła vcziwego szewieckiego iemu był roku Panskiego 1635 dnia 8 miesiaca january z reku ieich podany vczył się vcziwie, przystoinie, posłusznie y wiernie, tak podle wyswiadczenia mistrza iego mistrzowi i paniey matce yako na vcziwego vcznia przynalezy, to iest do czasu vmowionego zachował się y temusz mistrzowi swoiemu w posluszenstwie y robocie zadosyc czynił. Za którego wyswiadczeniem, my zwirzchu pisani cechmistrz, starszy y młodsza bracia, tak yako y innych wprzod pisanych vczniow od mistrzow ieich wyzwolonych, wolnym vczynilismy. I wolno będzie temusz to *Casperowi Szmaykowi* podle wyzwolenia iego dostatecznego, robic yak się zachowuie u którego mistrza mu się podobac będzie, tak w mieszczie naszym yako y gdzie indziej. Którego zapis do xiag naszych przyielismy. Actum a(nn)o et die ut supra.

10

Anno 1639, 16 dnia miesiaca marca.

Przed nas *Mikołaya Gaya*, cechmistrza, *Jana Zuzika*, *Jana Płotka*, *Stanislawa Kurpia*, starszych cechu naszego vcziwego szewieckiego miasta Woznik oblicznie stanąwszy vcziwy *Jan Cholewa*, brath nasz vcziwy cechowy, zadaiac nas ob[licz]nie o to żebyśmy go do społu reiestrow naszych braterskich za wierneho y poslusznego brata cechowego przyieli. Widząc iego unizoną prozbę, tegosmy się zamowic nie mogli ale tak jako pocziwego nam miłego y wierneho brata y mistrza przyimuemy

²¹ Elgota Kozięglowska obecnie Lgota Górna, wieś położona na wschód od Kozięglów.

przy nim stac chcemy y do reiestrow inszych pocziwych bratow cechowych naszych zapisuiemy y za niepodeyżrzałego na ten czas mamy, nie wiedząc o nim nic takowego złego, tylko wszystko dobre, cne a slachetne obcowanie.

11

Item tegosz roku y dnia iak na wierzchu opisano.²²

Grygier Marchewka s tāmże wiernością y vcziwoscią za brata y mistrza czechowego do reiestrow naszych czechowych iest przyiety y zapisany.

12

Item a(nn)o 1639, 16 marty

Jedrzey Jutrznia podle zwysz opisanych *Jana Cholewy*, *Grygiera Marchewky* za brata y mistrza czechowego do reiestrow naszych czechowych iest przyiety y podle zwysz opisanego zapisu *Jana Cholewy* ma[...] być zamawany w społęcnosci braterskiej fedrowany.

13

Decret miedzy *Janem Wesołym* a *Grygierem Marchewką*, obywatelami woyzniczkiemi, vcziwemi społu braty sławnego a pocziwego cechu naszego szewieczkiego, stronę narchu y vblżenia na pocziwosci do act naszych czechowych roku 1639, 16 marty przyiety a acticowany.

My oppatny a sławutni *Mikolay Gay*, cechmistrz, *Jan Zuzik*, *Jan Niwa*, *Stanisław Kurp*, starszy y zupełnie będący młodszy bracia a mistrzowie sławnego a pocziwego cechu naszego szewieczkiego miasta Woznik. W tey przy, miedzy *Janem Wesołym* załobnikiem z iedney, a *Walentym Ziółkiem* pomocnym *Grygiera Marchewki* stronę ublżenia narzchu na pocziwosci, obżałowanym tejz strony drugiey zasiedlismy w prawo nasze czechowe, ktorymz rozęprze bedzliwie przeslysawszy, y to wszystko co od stron mowiono było, pilnie uwazywszy, My zwyż opisany cechmistrz a starszy decretem naszym strony obie dwie podzielamy. Poniewadz się to na *Grygiera* obżałowanego *Marchewkę* dostatecznie pokazało, ize on *Janowi Wesołemu* z rąco[mi] a z gniewu na uczciwe iego słowy swoimi

²² 16 marzec 1639 r.

niepowściągliwemi nastąpiel, a onego tym, żeby mu miał w Polsce na jarmarku tam na pieniądzech, jako y towarze to iest skorach, ublizycz, y w tym krzywdę uczynic, Narzekł do tego wiecej pierwsza małżonka Justyna, zwyż dotczonego *Jana Wesołego* iusz w Panu Bogu odpoczywaiaca, miała od pobicia małżonka swojego, s tego swiata zeysc. Za takowy niedowodny narzek y vblizenie *Janowi Wesołemu*, powinien *Grygier Marchewka* naprzod szesc funtow wosku pokuty do czechu naszego odłozyc, w wieszeniu mieyskim, dla pochamowania jezykow wszetecznych, za przedsięwzięcie iego uporne, ieden tydzien pozostawac. Należy to se przelozonym cechowym, od decretu zaras po przeczytaniu decretu odprawic y szkody, ktoreby załobnik slusnie pokazac mogli, nagrodzic. Azeby takowa sprawa iusz potomnie do konca vmorzona była. Tym iednego każdego brata opowiedamy. Iż iesliby kto potomnie na słowa *Grygiera Marchewkę* chciał nastapic a *Janowi Wesołemu* nań niepokazał, vblizyc, jeden każdy z nas, y ktokolwiek inszy dziesiącey grzywien podle ziemie y biegu pieniedzy dobrych strzebnych, karany być ma. Any cechmistrz y starszy potomnie będący mocnie się chcemy o to zanygowac a sprawiedliwosci nierozdzielnie szukac. Co się strone przeprosin dotyczy: Obżałowany *Grygier Marchewka Jana Wesołego* ze cztermy osobami, braty czechowymi w takowy narzek przepros uczyniel. Actum a(nn)o et die ut sup(ra)

14

Zapis *Jana Gruczyka* z Elgoty Śląskiej od *Marcina Kłocza* mistrza iego strone wyzwolenia rzemiosła vcziwego szewieckiego roku Panskiego 1639, 2 dnia miesiąca grudnia w księgi cechowe zapisany:

Przed nami *Mikolayem Gayem* na ten czas cechmistrzem *Janem Zuzikiem*, *Janem Plotkiem*, *Stanisławem Kurpiem*, *Matysem Zgnielkąm* starszymi cechu naszego vcziwego szewieckiego miasta Woznik oblicznie stanąwszy vcziwy *Marcin Kłocz* mistrz y brat cechu naszego spolnie y z *Janem Gruczykiem* z Elgoty Śląskiej vcziwym vczniem swoim y wyznał wprzod pisany *Marcin Kłocz* iże nizey pisany *Jan Gruczyk*, jako mu był do wyczwiczenia tegosz to rzemiosła vcziwego szewieckiego podany vczył się ucziwie, przystoynie, poslusznie y wyernie, y tak podle wyswiadczenia mistrza iego mistrzoni i paniey matcze a malzoncze iego, jako na ucziwego przynalezy czwiczyl y zachował się podle artykułow naszych czechowych y robocie w rzemiesle zadosyc czyniel. Ktoregos to *Jana* za wyswiadczeniem mistrzowskim tak

yako y inszych vcziwych vczniow od mistrzow ieich wyzwolonych wolnym vczynielismy. Ktoremusz to *Janowj* podle wyzwolenia wobec [mistrzow] pocziwych wolno kedy mu się podobac będzie. Którego zapis do act naszych cechowych zapisalismy. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).

15

Anno 1640, die 28 (decem)bris.

Przed nas *Mikolaya Gaya*, na ten czas cechmistrza, *Jana Zuzika*, *Jana Plotka*, *Stalislawa Kurpia*, *Matysa Zgnielki* starszych cechu vcziwego szewieczkiego miasta Woznik oblicznie stanawszy vcziwy *Woyciech Gwiazda*, rodzic nasz tuteczny y brat tegosz to vcziwego rzemiosla szewieczkiego, żadayac nasz vnizenie, zebysmy go do xiąg a zapisu naszego za spolu vcziwego mistrza przyieli a zapisaly. Widząc iego vnizoney prozbe, tegosmy mu od[m]owic nie mogli. Ale [...] się z miłych, vcziwych y w niczym niepodeyzzrzałych mistrzow a bratow naszych cechowych onego za spolu mistrza a brata vcziwego do act naszych przyimuiemy y zapisuiemy nie widząc o nim nic takowego zlego tylko wszystko dobre, cnotliwe a slachetne zachowanie.

16

Item tegoz roku y dnia yak na wierzchu opisano.²³

Vcziwy *Thomasz Otrebniczek*, rodzic nasz tuteczny, przed nami zwysz opisanymi cechmistrzem a starszymi y zupełnam zchadzkaćm cechu naszego vcziwego, tymze sposobem yako y *Woyciech Gwiazda* strone mistrzostwa przyiecie na sponizonosci prosiel, niemogac mu teysz yako milemu rodzicowi naszemu odeprzec za milego, wiernego, pocziwego y w naymnieyszey rzeczy, ktoraby vcziwemu iego zaszkodzić mia[.] niepodeyzzrzałego mistrza a brata naszego do pocziwych act naszych cechowych przyimuiemy, nie widząc o nim nic takowego zlego, tylko wszystko dobre, cne a slachetne miedzy nami obcowanie. Actum anno et die ut supra.

²³ 28 grudnia 1640 roku.

Roku 1641 dnia 5 miesiąca marca. Przy nas nowociwie postanowionych: To iest od oppatrnego pana *Simona Szczesnika*, burmistrza na ten czas, *Wojciecha Kruzela*, *Mathiasza Rudka*, *Krzysztofa Ciolka* radnych miasta Woznik, pana *Jana Zuzika* na ten czas cechmistrza, *Stanisława Kurpia* a *Jana Wesolego*, *Matysa Zgnielka*, *Jana Cholewe* starszych mistrzow.

Slowutny *Mikolay Gay* iakosz to fundator nayprzedniejszy y przy inszych wprzod pisanych panach starszych do stolice ieich pocziwego cechu przysadzonych po te wszystkie czasy, jako artykuły vcziwie cechowe [iemu] sam od nich wyprawione a wydzwignione, y pomienionemu panu *Mikolajowi* były: przy nich pieczęć, lodka y insze rzeczy cechowe powierzone. Przy zwysz opisanym panu nowociwym cechmistrzu a starszych y inszy braciey mlodszej, iakosz to *Grygieru Marchwianym*, *Janie Plotku*, *Simonie Parzyogonie* a *Marcinie Kloczu* y przy inszych inaksz nieporuszytelnie, tak artykuły, pieczęć, skrzynię cechową, okrycie sukna y mary za iego wrzędu sprawione oddał y we wszystkim podle szafowania wrzędu iego cechmistrzowskiego, [niechciel się jakim] nic podeyżrzanego się iego szafowaniu y dobrym rzadzeniu rozumiec nie może, tylko iego cne a slachetne zachowanie. Actum a(nn)o et die ut supra.

Zapis *Matysa Kulika* z Algocia²⁴ syna własnego niebosczyka *Pawła Kulika* od *Marcina Klocza* mistrza iego strone wyzwolenia roku 1641 dnia w swietą *Vrszule* y iedenasej tysięcy dziewic do act naszych cechowych zapisany 21 octobris.

Przed nami *Janem Zuzikiem* cechmistrzem, *Mikolajem Gajem*, *Janem Plotkiem*, *Stanisławem Kurpiem* starszymi vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik oblicznie stanawszy vcziwy *Marcin Klocz* mistrz y brat cechu naszego vcziwego spolnie y z *Matysem Kulikiem* z Algocia, vcziwym vczniem swoim i wyznał wprzod pisany *Marcin Klocz* ize nizey pisany *Matys Kulik* yako mu był do wiernego y szczerego wyczwiczenia tegosz to vcziwego rzemiesla szewieckiego podany, vczył się vcziwie, przystoynie, posłusznie y wiernie, y tak podle wyswiadczenia mistrza, iego mistrzowy y paniey matce a małżonce iego, yako na uczciwego vcznia przynależy czwiczyl y zachował się y podle artykułow

²⁴ Algocie (Elgota), Ligota (Woźnicka), wieś w pobliżu Woźnik.

naszych cechowych y robocie w rzemiesle zadosyc czyniël. Ktoregosz to *Matysa* zwysz opisanego za wyswiadczeniem mistrzowskim, tak jako inszych od mistrzow ieich wyzwolonych, wolnym uczynilismy. Ktoremusz to *Matysowi Kulikowj* podle wyzwolenia robic v mistrzow pocziwych wolno kedy mu siê podobac bẽdzie. Stało siê u wysz opisanego pana *Jana Zuzika*, cechmistrza y panow starszych y przy paniey *Katarzynie Kulinej*, matcze wlasnej *Matysa* zwysz opisanego *Kulika*.

19

Zapis przyięcia z vcziwego mistrza *Grygiera Szymczyka* z Elgoty; Roku Panskiego 1643, dnia 26 octobris do ksiąg naszych cechowych przyiety y zapisany iest:

My *Mikolay Gay* na ten czas cechmistrz, starszy mistrzowie *Jan Zuzik*, *Jan Cholewa* a *Stanisław Kurp*, przy inszy zupełney braciey cechowej actami naszymi cechowymi miasta Woznik oznajmujemy izesmy przyieli do cechu naszego vcziwego szewieczkiego za vcziwego y w niczym nie podeyrzanego mistrza *Grygiera Szymczyka* z Elgoty. Ktorysz to *Grygier* powinien siê podług Pana Boga y vcziwych artykułow cechowych rządzic y sprawowac y uczciwe rzemiosło swoje bez nagany przewodzcic pokutą jako artykuły nasze cechowe z soba przynoszą, y posluszenstwo cechowy wszeliak posluszenie zachowac. Ktoregosz to do act naszych przyielismy y zapisaly roku y dnia jak na wierzchu opisano.

20

Zapisy postanowienia zupełnego cechu naszego szewieczkiego miasta Woznik strony wyuczenia tegosz to rzemiosła szewieczkiego synow mistrzowskich, jako strony ieich wyzwolenia oycowie a mistrzowie sprawowac siê mają. Roku Panskiego 1643 dnia 26 octobris zapisano iest.

My cechmistrz na ten czas *Mikolay Gay*, *Stanisław Kurp*, *Jan Zuzik*, *Jan Cholewa* spolnie y z mistrzami pocziwemi braty mlodszymi cechowymi miasta Woznik niniejszymi actami naszymi cechowymi oznajmuujemy ize to mocnie a zupełnie y wiecznymi czasy nieodmiennie miedzy zsobą (!) nierozdzielnie postanowiwszy ize napotomnie y teras bedące czasy artykułom naszym czechowym bez szkody każdy mistrz a ociec wyczwiczyszy y wyucziwszy syna swojego tegosz to rzemiosła naszego szewieczkiego powinni wizwolonego oddawac cechowy naszemu po nas

nastawiaacemu iedno pol achtela piwa a nie wiecej. Ktoresz to postanowienie dostateczne wszytka bracia cechowa przyela y na tym przistala. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).

21

Anno ut supra et die.²⁵

Naprzod opparzny pan *Mikolay Gay* czechmistrz na ten czas od *Jana* syna swojego w tymze rzemiesle naszym vcziwym szewieczkim wycwiczonego y wyzwolonego oddal takowam im nalezytosc jak na wirzchu opisano.

22

Item tegosz to roku y dnia jak na wirzchu opisano²⁶

Stanislaw Kurp, jakosz to starszy cechowy od *Simona* syna swojego nalezytosc odprawiel tymze sposobem jako y *Mikolay Gay* na ten czas czechmistrz.

23

Item tegosz to roku y dnia 26 octobris.²⁷

Marcin Klocz jakosz to mistrz cechowy od *Woyciecha* syna swojego nalezytosc odprawiel tymze sposobem jako y jnszy oycowie za synow swoich.

24

Anno 1644 dnia 8 miesiaca marca. Zapis *Walentego Hermanczyka* ze wsi *Herzuchowa*²⁸ strone wyczwiczenia a wyzwolenia iego od vcziwego pana *Jana Cholewy* na ten czas cechmistrza slawnego z ucziwego cechu szewieczkiego miasta *Woznik* jakosz to mistrza do act naszych przyety y zapisany iest:

²⁵ 26 październik 1643

²⁶ 26 październik 1643

²⁷ 26 październik 1643 roku

²⁸ Herzuchowa, bliżej nieznaną miejscowość.

Przed nami starszymi a vcziwemi mistrzami młodszyimi vcziwego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik a mianowicie *Stanisławem Kurpiem, Grygierem Marchwianym, Marcinem Kloczem, Janem Zuzikiem* oblicznie stanawszy vcziwy a opp(atrny) pan *Jan Cholewa* na ten czas cechmistrzem badacy spólnie y z vcziwem młodziem *Walentym Hermanczykiem* ze wsi Herzuchowa, vcziem swoim i zeznal zwysz pomieniony *Jan Cholewa*, jakosz to cechmistrz a mistrz tegosz to *Walentego Hermanczyka*, ize się v niego uczył tegosz to rzemioła ucziwego szewieckiego vcziwie, przystoynie podle artykułow naszych cechowych, y tak w uczeniu swoim, tak p(anu) mistrzowj jako y paniey matcze się we wszystkim posłusznie chował jako na cnotliwego vcznia przynależy o którym się nic złego wiedzieć nie może, tylko wszystko dobre. Ktoregosz to vcznia swojego pan *Jan Cholewa* yakosz to mistrz przystoynie wyzwolił. Ktore wyzwolenie do act naszych przyielismy. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).

25

Anno ut supra die vero 15 mensis marty.²⁹ Zapis wyuczenia syna mistrzowskiego, jakosz to *Matysa Zgnielkj* y wyzwolenia rodzica tutecznego syna swojego *Jana Zgnielczyka*.

Przed nami zwysz opisnymi cechmistrzem a starszymi miasta Woznik, stanawszy oblicznie vcziwy *Mathiasz Zgnielka* społu brath nasz cechowy i oddal należytość tak wycwiczonego y wyzwolonego od *Jana* syna swojego jak na wierzchu opisano jako co syna mistrzowskiego należy zupelnemu cechowi sufficienter. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).

26

Zapis zadania niegodności między *Woyciechem Kwikiem*, a *Walentym Ziolkim*, mistrzamy a społu braty naszymi cechowymi do act naszych 1644 roku, dnia 15 miesiaca marca zapisany.

Przed nami oopatrnymi *Janem Cholewam*, na ten czas cechmistrzem, *Grygierem Marchwianym, Marcinem Kloczem, Janem Zuzikiem*, starszymi, *Janem Wesołym* a *Jędrzeyem Jutrzniam* przywziętemi do teyze sprawy młodszyimi mistrzami cechu naszego ucziwego a sławnego miasta Woznik: stanawszy oblicznie *Woyciech Kwik* a *Walenty Ziolk* społu bracia a mistrzowie tegosz poczciwego cechu naszego szewieckiego: I wyznał

²⁹ 15 marzec 1644

zwysz pomieniony *Woyciech Kwik* dobrowolnie przed namy, iż tak yako był wblizyl przy trunku spolu bratu a kmotrowi swoiemu duchownemu nizy pomienionemu *Walentemu Ziolkowi* slowy: niegodnosc ona zadawszy ize niegodzien miedzy braciam naszą cechowam siedzieć, czego za załobam *Walentego Ziolk*a serdecznie litował y o to ponizenie, jakosz to *Walentego Ziolk*a a kmotra swiego duchownego prosiel, ize by mu to odpusciel, co *Walenty Ziolk*o uczyniel, y takowy przepros przyjął; Ktoresz to słowa raz z ułomności swoiey od *Woyciecha Kwika* wymowione do act naszych zapisac pozwolel. Nie widząc nam w teyze niegodności nic złego, z tey a takowey przyczyny, my zwyż opisany cechmistrz, strasz y młodszy takowey zadosci strony nie odmowielismy, alesmy takowey zapis zgody dobrowolney do akt naszych zapisac pozwolelismy, ktoraby strona takową raz vmorzonam zgodę na czyzy sobie w teyze niegodności wyrzucała, takowa strona pokutę podle potomnego wważania naszego cechowego do cechu przepadnie. A kto by mu [...] braciey naszej cechowey śmiał się, te niegodność *Walentemu Ziolkow*y zadawac, takowy każdy na swoię szkodę mowic będzie. A przy tym *Walentemu Ziolkow*y ta się przestroga daie, żeby on tesz przyczynam do zwady braciey naszej cechowey sam przes się nie był, waruią[c] się tez pokuty naszej cechowey, ale żeby w miłości braterskiey miedzy bracią naszą cechowam zostawal. Stalo się roku y dnia yak na wierzchu opisano.

27

Zapis sprawy miedzy *Mikołayem Gayem* a *Walentym Ziolk*iem, przy przedesłym cechu naszym y starszymi, zawarty y zaopatrzony roku y dnia yak na wierzchu opisano zapisany³⁰.

My opp(atrny) a slowutni: *Jan Cholewa*, na ten czas cechmistrz, *Grygier Marchwiany*, *Marcin Klocz*, *Jan Zuzik*, starszy: także *Jan Wesol*y y *Jedrzy Jutrznia* młodszy mistrzowie a bracia wzcciwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik: Maiąc te dostatecznam wiadomosc, ize *Walenty Ziolk*o, maiąc rozepzram za slowutnym *Mikołayem Gayem* na onczas dzierzącym urząd cechmistrzowski wzcciwego a sławnego cechu szewieckiego tutecznego, yako decret przy wrzedzie tutecznym radzieczkim z sobą przynosi a z niego się porozumialo, był forowany, za czym *Walentemu Ziolkow*y, yako y w teyze przyczynie a rozeprzy, będąc od opp(atrnych) a wzcciwych spolu sąsiadow tutecznych woyznickich a mianowicie *Kaspera [Mich]ny* a *Pawla Woyszyka* był z[..]czony, ize ma

³⁰ Nieznana data sprawy.

być we wszystkim p(anu) cechmistrzowi y zupełnemu cechowej nie przeciwnym ale owszem posłusznym zostawac. I to wszystko cokolwiek iumu od p(ana) cechmistrza a braciey cechowej poruczono a włożono będzie cierpliwie znosić. Pobudkam między bracią cechową do złego nie być, a iesliby co ktorego brata cechowego w teyże przyczynie, która między nim a *Mikolayem Gayem* przez decret zaopatrzona iest, co podka to, to on powinien zastapic do konca. W ktorej przyczynie *Walentemu Ziolkowi* rzemioslo od cechu przedslego złożone było, aże za prosbam naklonnego *Walentego Ziolk*a do poczwiwego cechu, jakosz to pomienionych rekoymow op(patrných) *Kaspera Michny* a *Pawla Woyszyka*, rzemioslo iemu przywrocone iest, ze się mu tak podle zwysz opisanego waloru zachowac. W czym iesliby odpornym na potomne czasy zastawał a podle obligathey swoiey słowney, tego niedotrzymał będzie vczwiwey zupełny cech widzial jako przeciwko takowemu nieukarnemu postapic. A iesliby tesz który z braciey naszej cechowej bez sluszney przyczyny na *Walentego Ziolk*a słowy nastapiel, a iemu tesz nieprzystoinie vblizyl, takowego kazdego brata cechowego będzie cech zupełny wiedzial yako karac. Actum a(nn)o et die ut supra.

28

Zapis dostateczny porownania między bracią cechową vczwiwą, to iest *Mathiaszem Zgnielką*, *Janem Plotkiem* a *Simeonem Parzyogonem* strone skory jałowiczey, do act naszych cechowych zapisany 1644 die 15 marty.

Przed nami zwysz opisanymi opp(atrnymi) panem cechmistrzem y starszymi cechu naszego sławnego a poczwiwego miasta Woznik, stanawszy oblicznie *Matys Zgnielką*, *Jan Płotek* a *Simeon Parzyogon* społu vczwiwj bracia a mistrzowie tegosz to vczwiwego cechu naszego szewieckiego, którzy maiać wielki kłopot między sobą, stronę skory jałowiczej, którą się dostatecznie ieden drugiemu uiscic nie mogli. Az w tey przyczynie ieden na drugiego słowy nieprzystoinemi nastapiel, a sami się dostatecznie w tey skorze porownac nie mogli. Tedy my zwyż opisanie cechmistrz a starszy, takową ieich sporną sprawę [...] bedliwie [...] a pilnie ieich surowe przedsiwzięcie vwazywszy takową sprawę do konca vmorzylismy. Pokutę srogą zakladame na nich, iesliby te rzecz, ktory z nich upornie a dotkliwie sobie powolił się wymiatać albo na ocz wyrzucać. A iesliz by tesz ktory braciey naszej poruczył się teyże braciey zwyż dotczoney przez sluszny przyczyny onych strone tey vmorzoney sprawy dotykac, takowy każdy od cechu naszego zupełnego skarany być ma, podle slusznego vwazenia naszego. Actum a(nn)o et die ut supra.

Zapis wyzwolenia vcziwego mlodziencza *Jędrzeja Papayczyka* od sławnego pana *Grygiera Marchwianego* jakosz to mistrza y starszego vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik roku Panskiego 1644 die vero 20 mensis juny.

Przed nami *Janem Cholewam* na ten czas cechmistrzem, *Stanisławem Kurpiem*, *Grygierem Marchewkam*, *Marczinem Kloczem*, *Janem Zuzikiem* starszymi vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, stanawszy oblicznie vcziwy a sławny pan *Grygier Marchewka*, starszy rzemiosła naszego spolnie y z vcziwym *Jędrzeyem Papajczykiem*, y pomocznym iego sławnym panem *Janem Januszem*, jakosz to starszym cechu sławnego tkalskiego, panem sąsiadem naszym i wyznał iest zwysz dotczony pan *Grygier Marchewka*, ize ten vcziwy mlodzienc *Jędrzey Papayczyk* vczył się v niego tegosz to pocziwego rzemiosła naszego szewieckiego wiernie, przystoynie, jakosz to na vcziwego vcznia należy. I tak wszeliaką wiernosc y posluszenstwo panu mistrzowj y paniey małżonce pana mistrza podle zalecenia zachował y termin podle artikulow naszych cechowych jako na vcznia należy wykonał. Którego tenze *Grygorz Marchewka* jakosz to mistrz do konca wyzwolił. Ktoregosz to przystoynie wyzwolenie do act naszych cechowych przyielysmy. Actum a(nn)o et die ut supra.

Zapis wyzwolenia vcziwego mlodziencza *Krzysztofa Beliera* od pana *Jana Cholewy*, na ten czas pana cechmistrza vcziwego a sławnego cechu szewieckiego miasta Woznik. A(nn)o 1646 dnia 17 january do act naszych cechowych przyiety y zapisany iest.

Przed nami jakosz to starszymi osobami cechowymi vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik a mianowicie *Stanisławem Kurpiem*, *Grygierem Marchwianym*, *Janem Zuzikiem* a *Marcinem Kloczem* stanawszy oblicznie vcziwy a sławny pan *Jan Cholewa* na ten czas cechmistrz vcziwego a sławnego tegosz to rzemiosła szewieckiego y mistrz spolnie y z ucziwym mlodzienczem, *Krzysztofem Belierem* vcznim swoim i wyznał iest tenze zwysz opisany mistrz ize się uczył tenze opisany *Krzysztof Beliera* vczen iego tegosz to vcziwego

rzemiosła szewieckiego podle artikulow cechowych jako na cnotliwego vcznia przynależy y tak panu mistrzowi y paniey matce y wszystkiey braciey cechowej we wszystkich postępkach vczciwych wiernie y posłusznie, jako na poczcziwego należy zachował się. Którego pan mistrz z nauki swoiey do konca wyzwoleł, które wyzwolenie do act naszych przyielismy. Actum ut supra.

31

Tegosz roku y dnia yak na wierzchu opisano.³¹

Przed nami *Janem Cholewam* na ten czas cechmistrzem, *Stanisławem Kurpiem*, *Grygierem Marchwianym*, *Janem Zuzikiem*, starszymi osobami cechowymi vczciwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, stanawszy oblicznie vczciwy a sławny pan *Marcin Klocz* na ten czas starszy vczciwego a sławnego tegosz to cechu szewieckiego y mistrz spólnie y z vczciwym młodzieńcem *Grygierem Mokroszykiem* vczniem swoim, i wyznał iest tenże zwysz opisany mistrz, iże się uczył tenze opisany *Grygier Mokroszyk* vczen iego, tegosz to vczciwego rzemiosła szewieckiego podle artikulow cechowych jako na cnotliwego vcznia przynależy, y tak panu mistrzowi y paniey matce y wszystkiey braciey cechowej we wszystkich postępkach vczciwych wiernie y posłusznie, jako na cnotliwego należy zachował się. Którego pan mistrz z nauki swoiey wyzwoleł do konca. Które wyzwolenie do act naszych przyielismy. Actum ut supra.

32

Zapis przyiecia za vczciwego mistrza do act naszych cechowych *Thomasza Lapaczka* z Elgoty, roku Panskiego 1649 dnia 12 aprilis, to iest pierwszy poniedziałek po przewodnięciu niedzieli.

My oppatni *Grygier Marchwiany*, cechmistrz, *Jan Cholewa*, *Marcin Klocz*, *Jan Wesoły* a *Jedrzej Jutrznia* starszy na ten czas vczciwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Wozniki niniejszymi actami naszemi oznaymuujemy, zesmy przyieli za vczciwego mistrza *Thomasza Lapaczka* z Elgoty y w niczym nie podeyżrzalego. Ktorysz to mistrz ma się podle Pana Boga y vczciwych artikulow cechowych rządzić

³¹ 17 styczeń 1646 r.

y sprawowac, y vczwiwe rzemioslo swoje bez nagany przewodziec pod pokutam jakie artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą, y posluszenstwo cechowi wszeliak zachowac. Ktorysz to do act naszych przyielismy y zapisaly.

33

Tegosz roku i dnia jak zwysz opisano.³²

Vczwiwy *Andrzej Papayczyk* alias *Deptala* przyiety za mistrza do tegosz to cechu vczwiwego naszego szewieczkiego, przed nami zwysz opisany cechmistrzem *Grygierem Marchwianym* y starszymi, który tymze sposobem, jako vczwiwy mistrz ma się podle Pana Boga y vczwiwych artykułow naszych cechowych rzadzic y sprawowac y vczwiwe rzemiosło swoje bez nagany przewodziec pod pokutą, jako artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą, y posluszenstwo cechowi wszeliak powinien zachowac. Ktoregosz to *Andrzeja Papayczyka* do act naszych przyielismy y zapisaly. Actum 1649 die 12 aprilis ut supra dolożono.

34

Zapis wyzwolenia *Marcina Walyski*, rodzica ze Lgoty Śląskiej, od rzemiosła szewieckiego. Anno 1649 dnia 29 decembris.

Przed nami na ten czas opp(atrznym) *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem na ten czas y przy braciach starszych i młodszych stanąwszy vczwiw słowutnj pan *Grigier Szymiec* z Elgoty Śląskiej iakosz to vczwiwy mistrz nasz cechowy spolnie y z *Marczinem Waliskiem* vczwiwym vczniem swoim i zeznal iest tenze zwysz pomieniony *Grygier Szymiec*, yze się v niego vczył tenze vczwiwy *Marcin Waliszyk* tegosz to vczwiwego rzemiosła szewieczkiego vczwiwie y przystoynie podle chwalitebnych artykułow naszych cechowych. Y tak samemu mistrzowi y paniey matce we wszystkim poslusenstwie y wiernie zachował się, aze do czasu slusznego o którym nic slego mowic nie mogą, tylko vczwiwe iego przes ten czas vczenie y zachowanie, którego pan mistrz do konca wyzwoleł. Actum ut supra.

³² 12 kwiecień 1649 r.

Zapis wyzwolenia *Barthosza Niwki* od *vcziwego Jana Cholewy*, jakosz to mistrza iego, roku Panskiego 1651 dnia 4 february do act naszych cechowych przyety y wpisany iest.

Przed nami oppatr(nym) na ten czas *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem na ten czas, *Marcinem Kloczem*, *Janem Wesolym*, *Jedrzejem Jutrzniem* starszymi *vcziwego* a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik oblicznie stanawszy *vcziwy* y sławny mistrz mianowicie *Jan Cholewa* spolnie y z uczciwym *Barthoszem Niwką* *vczniem* swoim tegosz to pocziwego rzemiosła szewieckiego i zezanal iest tenze zwysz opisany *Jan Cholewa* jakosz to sławny mistrz, ize się *vczyl* tenze opisany *Barthosz Niwka* uczen iego, tegosz to *vcziwego* rzemiosła szewieckiego podle artikulow cechowych iako na uczciwego *vcznia* przynalezy, y tak p(anu) mistrzowi y p(ani) matce y wszystkiey brzciey cechowej we wszystkich postępkach *vcziwych*, wiernie y poslusnie iako na pocziwego należy tu chował się. Którego p(an) mistrz iego a nauki iego wyzwolęł do konca, które wyzwolenie do act naszych przyielismy. Actum ut sup(ra).

Zapis przyiecia za *vcziwego* mistrza do act naszych cechowych *Bartłomieia Smolarczyka*: Roku Panskiego 1651, dnia 2 marca.

Przed nami oppatr(nym) *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem na ten czas, *Janem Janem Cholewą*, *Marcinem Kloczem*, *Janem Wesolym* a *Jedrzejem Jutrznią*, starszymi y młodszymi braty cechu naszego sławnego szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy *vcziwy* *Bartłomiey Smolarczyk*, spolnie y z *vcziwym* *Woyciechem Gwiazdą* pomocnym swoim, przystoinie nas ządaiąc aby był za *vcziwego* mistrza do act naszych cechowych przyety y zapisany. Nie mogąc my zadosci iego odeprzec, pomienionego *Bartłomieya Smolarczyka* iako za *vcziwego* y w niczym niepodeyzzrzonego rzemieślnika a mistrza do act naszych przyimuujemy. Ktorysz to mistrz ma się podle Pana Boga y chwalitebnych artikulow cechowych rzadzic y sprawowac y rzemiosło swoje bez nagany przewodzcic, pod pokutą, iako artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą y posluszenstwo wszelak cechowi naszemu zachowac. Actum a(nn)o et die ut supra.

Zapis wyzwolenia *Barthosza Mogielki* od *vczwiwego Marcina Klocza* iakosz to mistrza iego roku Panskiego 1653 dnia 14 january do act naszych cechowych przyięty y wpisany iest.

Przed nami oppatr(nym) na ten czas *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem, *Janem Cholewam*, *Janem Wesołym*, *Andrzejem Jutrzniam* starszymi *vczwiwego* a sławnego cechu szewieckiego m(iasta) Woznik oblicznie stanawszy *vczwiwy* a sławny mistrz *Marcin Klocz*, spolnie y z *vczwiwym Barthoszem Mogielką* *vczniem* swoim i zeznal iest zwysz opisany *Marcin Klocz* iakosz to mistrz, ize się *vczyl* tenze *Barthosz Mogielka* v niego tego sławnego y *vczwiwego* rzemiosła szewieckiego podle artykułow cechowych iako na *vczwiwego* *vcznia* należy y tak samemu mistrzowi y małżonce iego y wszystkiey *vczwiwey* braciey cechowej we wszystkim y postępkach *vczwiwych* cechowych wiernie y poslusznie zachowal się jako *vczwiwy* *vczen*. Ktorego mistrz iego z nauki podle artikul(ow) sławnych cechowych wyzwolel. Actum ut sup(ra).

Zapis wyzwolenia *vczwiwego Jana Kloczka* od *vczwiwego Marcina Klocza*, p(ana) oycza iego iakosz to mistrza y starszego, tegosz *vczwiwego* rzemiosła szewieckiego, y mistrza iego roku Panskiego 1654, dnia 14 septembris do act naszych cechowych przyięty y wpisany iest.

Przed nami opp(atrny) na ten czas *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem na ten czas *Janem Cholewam*, *Janem Wesołym*, *Marcinem Kloczem*, *Andrzejem Jutrzniam*, starszymi, *vczwiwego* a sławnego cechu szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy *vczwiwy* a sławny mistrz *Marcin Klocz*, spolnie z *vczwiwym Janem* synem swoim y *vczniem*, i zeznal iest zwysz opisany *Marcin Klocz* iakosz to mistrz ize tenze *Jan* syn iego *Kloczek* uczyl się v p(ana) oycza swego tego sławnego y *vczwiwego* rzemiosła szewieckiego podle artykułow cechowych, iako na *vczwiwego* *vcznia* y syna przynależy, y tak samemu p(anu) oycu y mistrzowi y p(aniey) matce iego y wszystkiey braciey naszej cechowej we wszystkim, tak w posluszenstwie, y inszych postępках *vczwiwych* cechowych wiernie y poslusznie zachowal się jako *uczwiwy* uczen. Ktoregosz to *Jana Kloczka* syna swego iakosz to mistrz y p(an) ociec iego miły tegosz to rzemiosła

vcziwego a slawnego szewieckiego wycwiczywszy go z nauki podle
artikulow slawnych cechowych, przystoynie y dostatecznie wyzwolil.
Actum a(nn)o die ut supra.

39

**Zapis wyzwolenia vcziwego mlodzienszka *Jerzego Marchwianego*,
tekze vcziwego mlodzienszka *Jana Cholewe* od panow oycow
mistrzow a starszych zwysz dotzonego vcziwego a statecznego cechu
naszego szewieckiego miasta Woznik stal się anno 1655 dnia 23 lutego,
tym sposobem iak się nizey pisze:**

Przed nami oppatr(nymi) yakosz to panem *Marcinem Kloczem*,
Andrzejem Jutrzną, *Janem Zuzikiem* starszymi vcziwego a statecznego
cechu naszego szewieckiego miasta Woznik. Oblicznie stanawszy oppatrni
Grigier Marchwiany, na ten czas cechmistrz spolnie y z *Jerzym* synem
swoim, Takze *Jan Cholewa* starszy, spolnie y z *Janem* synem swoim,
obadwie oppatr(ni) mistrzowie tegosz to vcziwego rzemiosla
szewieckiego, i zeznali iasnie przed nami, ize cisz zwysz opisni synowie
ieichs od nich samych iakosz to milych rodzicow y mistrzow w tym
vcziwym rzemiesle sami wycwiczeni y wszeliakie posluszenstwo
rodzicom swoim zachowali y artikulom cechowym w naucze
y w czwiczeniu zadosyc uczynily y tak się chowalj iako na uczciwe vcznie
przynalezy, a nie tylko samym rodzicielom swoim ale y wszystkiey braciey
cechowej, tak w posluszenstwie y inszych postepkach, których ze to
synowie swoich rodzicieli ich za takowym determinowaniem w nauce ich
dostatecznie y przystoynie wyzwolilj. Actum vt supra.

40

**Zapis wyzwolenia vcziwych mlodzienszkow imieniem *Marcina*
Zgnielczyka, takze *Marcina Zuziczka* od panow oycow ieich a mistrzow
vcziwego rzemiosla szewieckiego, stal się roku Panskiego 1656, dnia
2 marca w takowy niezey obyczay:**

Przed nami oppatr(nym) *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem na ten
czas, *Janem Cholewam*, *Janem Mesolym*, *Marcinem Kloczem*, *Andrzejem*
Jutrzniam starszymy slawnego a vcziwego cechu naszego szewieckiego
miasta Woznik, oblicznie stanawszy vcziwi *Matys Zgnielka*, a *Jan Zuzik*
spolnie y z synami swoimi vcziwymi imieniem: *Marcinem Zgnielczykiem*
a *Marcinem Zuziczkiem*, iakosz to rodzicowie y mistrzowie tegosz to

rzemiosła szewieckiego, y wyznali zwysz opisani rodzicielowie iasnie przed nami, ize nizey pisani synowie ich oba dwa *Marcinowie*, wycwiczeni są w tymze vcziwym rzemiesle szewieckim, y w terminie podle chwalitebnych artykułow cechowych, także y w posluszenstwie wszeliak się rodzicom swoim iako na vcziwe dziatki a vczni przynalezy zachowali a nie tylko samym rodzicielom, a mistrzom, ale tesz y wszystkiey braciey naszej cechowej pocziwosc z zwyczajnam wyrządzaly, także y w potrzebach przynależały. Których ze to synow swoich cisz rodzicielowie ich za takowym determinowaniem w nauce ich dostatecznie y przystoynie wyzwolely. Actum ut supra.

41

Zapis wyzwolenia vcziwych młodzieniaszków, imieniem *Pawła Marchwianego* a *Marcina Jutrznika* od panow oycow ich a mistrzow vcziwego rzemiosła szewieckiego stal się roku Panskiego 1656, dnia 2 decembris.

Przed nami zwysz opisanymi oppatr(nymi) starszemi sławnego cechu naszego szewieckiego m(iasta) Woznik oblicznie stanawszy oppatni *Grygier Marchwiany* spolnie y z ucziwym *Pawłem* synem swoim, także *Jedrzy Jutrznia* z ucziwym *Marcinem Jutrznikiem* synem swoim, jakosz to vczniami swoimi. Y zeznali iasnie przed vcziwym cechem naszym, ize ci nizey pisani synowie ich wyćwiczeni są od nich yakosz to miłych rodzicielow swoich w tymze vcziwym rzemiesle szewieckim iakosz to mistrzow w ktorey nauce, tak się vcziwie, przystoynie y poslusznie chowali y podle artykułow cechowych w terminie zadosyc vczynieli a nie tylko rodzicielom swoim posluszni byli, ale tesz y wszystkiey braciey vcziwey cechowej przystoonej vcziwosc y posluszenstwo wyrządzalj, także y w postępkach przynalezytych. Których ze to synow swoich rodzicielowie ich dostatecznie y przystoynie wyzwolely. Actum ut supra.

42

Anno 1656 die 20 septembris. Zapis wyzwolenia vcziwego młodzieniaszka imieniem *Wzwrzyna Kwiczka*, od vcziwego a starszego *Marcina Klocza*, stryka iego miłego, mistrza vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, stal się 1656, dnia 20 septembris.

Przed nami opp(atrny) *Mathiszem Zgnielką*, cechmistrzem na ten czas, *Grygierem Marchwianym*, *Janem Cholewam*, *Marcinem Kloczem*, a *Jedrzejem Jutrzniam*, starszymi cechowemi miasta Woznik, oblicznie stanąwszy vcziwy a sławny p(an) *Marcin Klocz*, spolnie y z *Wawrzynem Kwiczkiem*, pokrewnym iego, a na ten czas vcziem swoim, i zeznal iest tenze zwysz opisany *Marcin Klocz* iasnie przed nami, cechem, ize się ten Wawrzyn Kwiczek vczył się v niego tego pocziwego a sławnego rzemiosła szewieckiego, podle artykułow mieyskich y cechowych, iako artykuły cechowe [... ieich ...] Ktoregosz to pomienionego *Wawrzyna Kwiczka* czech nasz do act naszych do zapisania pozwolismy. Przy czym był pomocny *Wawrzyna Kwiczka* vczeniy *Thomasz Zgarda*, stryk iego własny.

43

Zapis miedzy vcziwym a sławnym cechem kowalskim tutecznym woyznickim a także oppatrny *Janem Cholewam* bratem tuteczne(g)o vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik actikowany a(nn)o 1658 dnia 28 January.

Przed nami *Mathiaszem Zgnielką*, cechmistrzem na ten czas, *Grygierem Marchwianym*, *Marcinem Kloczem* a *Jedrzejem Jutrzniam*, starszymi braty cechu naszego szewieckiego, oblicznie stanąwszy vcziwy a sławny cechmistrz na ten czas *Stanisław Suchy*, spolnie y z braty swemi cechowemi, vcziwego a sławnego cechu kowalskiego tutecznego miasta Woznik, którzy zalobe przedlozyli przeciwko *Janowi Cholewie*, który im to miedzy posiedzeniem będąc pod trunkiem wymowiel: Ize się wy stuchlarze a stuchlarski cech wasz iest, poniewadz niemacie confirmatiew od vrzedu naszego. Ktorysz to *Jan Cholewa*, będąc oblicznym przy załobie, przyznal to, ize takowe słowa wymowiel, ale z occasiey, bo y sam pan cechmistrz zwysz opisany kowalski był pod trunkiem, także na ten czas. Cech nasz przeslysawszy zalobe y odpor a vwazywszy takową actią poniewadz ta sprawa pod trunkiem się przy obu stronach stala, nakazalismy *Janowi Cholewie* vpatrzywszy ize to ze z zadney sley woley, ani na vrazenie sławnego cechu kowalskiego, takowe słowa wymowaly cechu kowalskiemu przepros vczyniel. Co się dostatecznie przez przepros od *Jana Cholewy* wykonalo y to oco zadosciwi byli do act naszych zapisan iest, ize *Jan Cholewa* do konca nic takowego on przeciwko sławnemu cechowi kowalskiemu nie mowj tylko vcziwe a sławne ieich w cechu ieich chowanie y porzadenie. Kto by na potomne czasy powazył się cechowi sławnemu kowalskiemu strone zwysz opisanych słow vblizyc, na swoje szkode ono będzie. Actum a(nn)o et die ut supra.

Zapis wyzwolenia vzcciwego mlodzieniaszka imieniem *Jerzego Franke*, rodzica z miasta *Lublinca* od vzcciwego *Bartłomieia Smolarczyka*, mistrza tegosz to vzcciwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta *Woznik* stal się 1658 dnia 27 miesiaca maja.

Przed nami oppatr(nym) *Mathiaszem Zgnielką*, cechmistrzem na ten czas, *Janem Cholewam*, *Grygierem Marchwianym*, *Marcinem Kloczem*, starszymi y młodszymi bratky cechu naszego sławnego szewieckiego miasta *Woznik*, oblicznie stanawszy vzcciwy *Bartłomiej Smolarczyk* spolnie y z vzcciwym *Jerzym Frankam*, rodzicem z miasta *Lublinca*, vzczniem swoim, także pomocnym na mieyscu opp(atrneg) *Jana Kauffmanna* pokrewnego iego *Paweł Woysyk*, i zeznal tenze ro zwysz opisany *Bartłomiej Smolarczyk*, ikosz to mistrz iego, iasnie przed cechem naszym zupełnym, ize się ten pomieniony *Jerzy Franka* uczyl u niego tegosz to poczciwego rzemiosła szewieckiego podle sławnych artikulow tytecznych cechowych a s wszeliaką wiernosc, zyczliwosc y wszeliakowe posluszenstwo tak samemu mistrzowi, iako y p(ani) matce cachował, o którym nic złego nie mowi tylko vzcciwe iego zachowanie, którego na ten czas z nauki wypuszcza y wyzwala. Ktoregosz to wyzwolenie do act naszych cechowych przyimuie się. Actum a(nn)o et die ut supra.

Zapis przyiecia za vzcciwego mistrza do act naszych cechowych vzcciwego *Bartłomieie Mogielkę*, rodzica tutecznego woyznickiego, roku Panskiego 1658 dnia 27 mensis maj.

Przed nami oppatr(nym) *Mathiaszem Zgnielką*, cechmistrzem na ten czas, *Janem Cholewą*, *Grygierem Marchwianym*, *Marcinem Kloczem*, starszymi y młodszymi brathy cechu naszego sławnego szewieckiego miasta *Woznik*: oblicznie stanawszy vzcciwy *Bartłomiej Mogielka* spolnie y z vzcciwym *Janem Rymką*, pomocnym swoim, przystoynie nas ządaiac, aby był za vzcciwego mistrza do act naszych cechowych przyiety y zapisany: niemogac my zadosci iego odmowic: pomienionego *Bartłomieia Mogielkę* z ucziwego nie podeyzzącego rzemieslnika a mistrza do act naszych przyielismy. Ktorysz to mistrz mu się podle P(ana) Boga y chwalitebnych artikulow cechowych rzadzic y sprawowac rzemiosło

swoie bez wszeliakowey nagany przewodzcic pod pokuta, iako artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą, y posłuszenstwo wszeliak cechowy naszemu zachowac. Actum anno et die ut sup(ra).

46

Zapis zgody dobrowolney przyjacielskiej y braterskiej miedzy vcziwemi osobami vcziwego a sławnego rzemiosła szewieczkiego, to iest *Stanisławem Wiesiolkiem* rodzicem z miasta Pyskowicz a *Grzegorzem Marchwianym*, obywatelalem tutecznym woyzniczkim stal się roku 1658, dnia 31 miesiaca lipca.

Przed nami oppatr(nym) *Mathiaszem Zgnielką*, cechmistrzom na ten czas, *Janem Cholewam*, *Marcinem Kloczem*, *Jedrzeyem Jutrzniom* a *Woyciechem Gwiazda* vcziwego a sławnego cechu szewieczkiego tutecznego woyzniczkiego starszemi mistrzami, stala się zgoda dobrowolna przyjacielska y braterska miedzy vcziwemi personami vcziwego a sławnego rzemiosła szewieczkiego, to iest *Stanisławem Wiesiolkiem*, rodzicem z miasta Pyszkowicz³³ a *Grzegorzem Marchwianym*, obywatelalem tutecznym woyzniczkim za podan[iem] tey sprawy od vrzedu woytowskiego, tutecznego yakosz to *Mathiasza Kruzela* woyta y collegow vrzedu iego s ktoregosz to zwysz pomienionego *Stanisława Wiesiolka* będąc przy trunku nizey pisany *Grygier Marchwiany* słowy narzekł y dotknął, ale iednak iż z gniewu y z zapalczywosci nie mogąc tego co wymowiel pro barr odalego ze Filij [...]mnum semper in omnib(us) errant et labuntur nakloniwszy się przes dobre y poczciwe ossoby wiarygodne przepros sobie vczyniwszy przyjacielski y braterski zgodzieli się pieknie y przystoynie a wszakze takowey conditiei, ize *Grygier Marchwiany* na *Stanisława Wesolka* nic zlego nie wie, tylko vcziwe cne y chwa[libe]jne iego tak zacne yako tesz w rze[mio]sle zachowanie. A ktoreby strona y potomnie [...]³⁴

47

Zapis przyiecia za vcziwego mistrza do act naszych cechowych vcziwego *Marcina*, syna *Jana Zuzika*, rodzica tutecznego woyzniczkiego, roku Panskiego 1659 dnia 28 marty.

Przed nami oppatr(nym) *Mathiaszem Zgnielką*, cechmistrzem na ten czas, *Grygierem Marchwianym*, *Janem Cholewą*, *Marcinem Kloczem*

³³ Pyskowice, miasto na Górnym Śląsku na zachód od Bytomia.

³⁴ Brak kolejnej karty.

a *Jędrzejem Jutrzniam*, starszymi y młodszymi braty cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy vcziwy *Marcin* syn *Jana Zuzika*, przezwiskiem *Zabka*, spolnie y z vcziwym *Woyciechem Gwiazdą*, brathem cechowym pomocnym swoim, przystoynie nas ządając, aby był za vcziwego mistrza do act naszych cechowych przyiety y zapisany. Niemogąc my zadosci iego odmowic, pomienionego *Marcina* za vcziwego y w niczym nie podeyzrzałego rzemieslnika a mistrza do act naszych przyimuemy. Ktorysz to mistrz ma się podle Pana Boga, y chwalitebnych artykułow cechowych rządzic y sprawowac, rzemiosło swoje bez wszeliakowey nagany przewodzcic pod pokutą, iako artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą, y posluszenstwo wszeliak cechowi naszemu zachowac. Actum a(nn)o et die ut supra.

48

Zapis postanowienia zupełnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, strone synow mistrzowskich, jako się nizeli mistrzami zostaną, a do cechu naszego vcziwego przyięci będą, sprawowac a rządzic mają. Stal się roku Panskiego 1659, dnia 28 mарты

My oppatni *Mathiasz Zgnielka*, cechmistrz na ten czas, *Jan Cholewa*, *Grygier Marchwiany*, *Marcin Klocz* a *Jędrzey Jutrznia* starszy, spolnie y zie svymi pocziwemi brathy młodszymi, cechowymi miasta tutecznego Woznik nienieyszymi actami naszymi cechowymi oznaymuemy, Ize to mocnie a zupełnie y wiecznymi czasy nieodmiennie, nierozdzielnie miedzy sobą postanowuiemy, Ize na potomne y teraz będące czasy artykułom naszym cechowym bez szkody, każdy syn mistrzowski po wyuczeniu tegoszto rzemiosła szewieckiego pirwey nizeli mistrzom zostanie powinien rok ieden na wędrowce zostawac. Powrociwszy się tos dopiero za uczciwego mistrza przyiety ma bycz a do trulice naszej cechowej cztery twarde tolary, co uczyni dwanascie złotych polskich za wędrowkę, 1 achtel piwa yleby nie wedrowal. Item funt wosku bez odpornosci odłożyć a nie wiary. Ktoregosz to postanowiono wszystka bracia zupełna cechowa przyiela y na tym przestala. Actum A(nno) et die ut supra.

49

Zapis wyzwolenia z vcziwego rzemiosła szewieckiego od vcziwego mistrza *Barthosza Smolarczyka*, *Marcina Odrobinke*, vcziwego vcznia swego, tegosz to rzemiosła szewieckiego a do act naszych cechowych w roku Panskim 1660 dnia 26 january wpisany.

Przed nami oppatr(nym) *Mathiaszem Zgnielką*, cechmistrzem na ten czas, *Janem Cholewam*, starszym i inszem collegami starszymi, y zupełną bracią cechowam, stanawszy oblicznie vcziwy *Barthosz Smolarczyk*, mistrz vcziwy z tegosz to *Marcinem Odrobinką* y z nim samym vcziem swoim i zeznal tenze *Barthosz Smolarczyk*, iakosz to mistrz vczia swojego, ize ten *Marcin Odrobinka*, rodzicz tuteczny, vczył się v niego, tegosz to pocziwego rzemiosła szewieckiego, podle sławnych artykułow cechowych, y wszeliaką wiernosc, zyczliwosc y wszeliakowe posluszenstwo, tak samemu mistrzowi yako y paniey matcze się zachował, o którym nic zlego nie mowy, tylko vcziwe iego zachowanie, którego na ten czas z nauki wypuszcza y wyzwala. Ktoresz to wyzwolenie do act naszych cechowych z wiadomością wszytkiey braciey cechowej przyimuie się. Actum a(nn)o et die ut supra.

50

Item tegosz roku 1660 y dnia 29 january.

Sławny pan *Marcin Klocz*, brath y starszy cechu sławnego tutecznego wozniczkiego, *Simona Przybylczyka* przy tymze wyzwoleniu *Marcina Odrobinki*, takim sposobem wyzwolenia, ize się przystoynie iako sam pan mistrz *Marcin* zeznal, ze się przystoynie [...] ³⁵

51

Zapis przyiecia za vcziwego mistrza do act naszych cechowych vcziwego *Wawrzyna Kwika*, rodzica tutecznego woyznickiego roku Panskiego 1661 dnia 19 juny actikowany.

Przed nami oppatr(nym) *Janem Cholewam*, cechmistrzem na ten czas, *Mathiaszem Zgnielką*, *Marcinem Kloczem* a *Woyciechem Gwiazdam*, starszymi, także przy oblicznosci y sessiey młodszej braciey a mistrzami vcziwego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy vcziwy *Wawrzyniec Kwik* spolnie y z vcziwym *Tomaszem Zielonym*, mistrzem y brathem cechowym, pomocnym swoim, przystoynie nas żadayac, aby był za vcziwego mistrza do act naszych cechowych przyiety y zapisany. Niemogąc my zadosci iego a wszakze za poradą braciey zupełney odmowic, pomienionego *Wawrzyna Kwika* za ucziwego y w niczym nie podeyzzrzonego rzemiesnika a mistrza do act naszych

³⁵ Nieczytelny fragment tekstu.

przymiujemy. Ktorysz to nowociwy mistrz ma się podle Pana Boga y chwalitebnych artikulow cechowych rządzic y prawowac, rzemiosło swoje bez wszeliakowey nagany przewodzie pod pokutam, yako artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą y posluszenstwo wszeliakowe y vcziwosc zachowac. Actum a(nn)o et die ut supra.

52

1662. Dnia 16 miesiaca stycznia. Stal się zapis wyzwolony młodzieniaszka imieniem *Matheusza*, pozostalego niebosczyka *Walentego Ziolk*a a mistrza będącego tegosz to vcziwego rzemiosła naszego szewieczkiego syna, od oppatr(nego) *Marcina Klocza*, starszego brata a mistrza iego, tym sposobem iako nizey nasladuie:

Przed nami oppatrnemi *Janem Cholewam*, cechmistrzem na ten czas, *Matysem Zgnielkam*, *Woyciechem Gwiazdam* a *Grygierem Marchwianym*, starszemi mistrzami cechu naszego szewieczkiego miasta Woznik, oblicznie stanąwszy vcziwy a oppatrnym *Marcin Klocz*, starszy mistrz cechu naszego vcziwego, spolnie y z vcziwem *Matheuszem Ziolk*iem, rodzicem tutecznym woysniczkiem a mistrzowskim synem vczniem swoim, przy vcziwey matronie a pozostaley wdowie rodzicielce iego. Y wyznal iest tenze z wierzchu pisany *Marcin Klocz*, iakosz to mistrz, iże się u niego uczyl tegosz to pocziwego rzemiosła szewieczkiego pomieniony *Mathusz Ziolk*o, podle sławnych artikulow naszych cechowych, a w takowym cwiczeniu a nauce wiernie, poslusnie, y zyczliwie się tak samemu mistrzowi yako tesz y p(ani) malzonce iego, yako na ucziwego vcznia należy, yakosz y wszystkim panom mistrzom wszeliakam ucziwosz czyniel y zachowal się, o którym zlego nie mowy, tylko wszystko dobre, y pocziwe iego zachowanie, którego na ten czas z nauki wypuszcza y wyzwala, ktorecz to wyzwolenie do act naszych cechowych z wiadmoscią braciey cechowej roku y dnia yak na wierzchu opisano przymiue się y zapisuie.

53

Roku 1664 dnia 7 januarii. Stal się zapis wyzwolony ucziwego młodzieniaszka, imieniem *Jana Januszowica*, pozostalego potomka po niebosczyku *Janie Januszu*, na on czas pocziwego rzemiosła tkackiego mistrzu, w ten nizey nasladujacy sposób.

Przed nami opatrnemi *Woiciechem Gwiazdą*, cechmistrzem na ten czas, *Matthyszem Zgnielką*, *Jędrzejem Jutrznia*, starszymi mistrzami cechu

naszego szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy uczciwy a opatry *Marcin Kloc*, starszy mistrz cechu naszego szewieckiego, spolnie i z uczciwym *Wawrzynem Kwikiem* mistrzem tegosz rzemiosła naszego szewieczkiego, pozostałego wyżej dotczonego potomka oiczem, także i uczciwym *Janie Januszowicu*, pozostałym potomkiem, rodzicym tutecznym woznickim: Y wyznał jest tenże wyżej pisany *Marcin Kloc*, jakosz to mistrz, że się u niego uczył tegosz rzemiosła naszego szewieckiego pomieniony młodzieniaszek *Jan Januszowic*, podle chwalitebnych a sławnych artykułow naszych cechowych, a w takowym cwiczeniu i nauce wiernie, posłusznie i zyczliwie się tak samemu mistrzowi, jako też i małżonce jego, jako na uczciwego ucznia należy, jakosz też i wszystkim p(anom) mistrzom wszelaką uczciwość czynił i zachował się, o którym nic złego nie mowi, tylko wszystko dobre i pocziwe jego zachowanie, którego na ten czas z nauki wypuszcza i wyzwala. Ktoregosz to wyzwolenie do act naszych cechowych z wiadomością braciey cechowej roku i dnia zwyż opisanego przyimuje się i zapisuje.

Roku Panskiego 1666 dnia 2 february. Stal się zapis wyzwolenia vcziwego młodzieniaszka imieniem jana od sławnego y vcziwego pana *Woyciecha Gwiazdy* na ten czas cechmistrza vcziwego a sławnego cechu naszego szewieczkiego miasta tutecznego Woznik, syna swego własnego z wyuczenia tegosz to sławnego rzemiosła szewieczkiego, tak iako nizey nasladye:

Przed nami na ten czas trzymaiać mieysce pana cechmistrza *Macieyem Zgnielką, Jędrzeyem Jutrzniam, Marcinem Kloczem* starszymi vcziwego a sławnego cechu naszego szewieczkiego miasta Woznik: oblicznie stanąwszy vcziwy y sławny pan *Woyciech Gwiazda*, cechmistrz na ten czas tegosz to pomienionego cechu naszego szewieczkiego, spolnie z vcziwym synem swoim własnym imieniem *Janem*, i wyznał zwysz pomieniony *Woyciech Gwiazda*, że się v niego uczył y wycziczył tegosz to vcziwego rzemiosła szewieczkiego podle chwalitebnych artykułow naszych cechowych yako na uczciwego vcznia y syna przynależy, w którym czwiczeniu zachował się panu oycu swemu podle wyznania pana oycy paniey matce iego y wszystkiey braciey naszej cechowej, we wszystkim tak w posłuszenstwie y inszych postępках cechowych wiernie zachował się yako vcziwy syn a vczen, którego pan ociec iego miły wyczwiczywszy

go tegosz rzemiosła często mianowanego szewieczkiego przystoynie iako zwyczaj cechowy z sobą przynosi wyzwoleł. Actum a(nn)o et die ut supra.

55

Eodem anno et die ut supra³⁶

Sławny a vcziwy *Jedrzey Jutrznia*, starszy mistrz nasz cechowy oblicznie stanawszy przed nami oppatrnymi y sławnymi na ten czas *Woyciechem Gwiazdam*, cechmistrzom, *Macieyem Zgnielkam a Marcinem Kloczem*, starszymi mistrzami spolnie y z vcziwym *Marcinem* synem swoim własnym, i zeznał zwysz pomieniony *Jedrzey Jutrznia*, yze wyuczyl syna swego *Marcina* tego rzemiosła vcziwego szewieczkiego, podle chwalitebnych artikulow naszych cechowych y we wszystkim podle zeznania p(ana) oycia iego, tak samemu p(anu) oycu, p(ani) matce y inszey braciey naszej cechowej wiernie y posluszenie yako na uczciwego należy zachowanie się którego pan ociec iego miły wycwiczywszy tegosz rzemiosła mianowanego vcziwego szewieczkiego przystoynie yako zwyczaj cechowy z sobą przynosi wyzwoleł. Actum a(nn)o et die ut supra.

56

Anno 1666 dnia 9 miesiaca marca to iest we stepny wtorek

Przed nas *Woyciecha Gwiazde*, na ten czas cechmistrza, *Matysa Zgnielke*, *Marcina Klocza*, *Jedrzeya Jutrznie* starszych cechu naszego vcziwego szewieczkie[go] tutecznego miasta Woznik oblicznie stanawszy [vcz]ciwy *Mathusz Ziolk*o rodzic tuteczny wozniczky rzemieslnik tegosz to rzemiosła szewieczkiego za[da]jąc nas vnizenie, zebysmy go do ksiąg a zapisu [na]szego za spolu vcziwego mistrza przyieli a zapisali. Widząc iego vnizoną prosbę tegosmy mu zamowic nie mogli, ale ciesząc się z miłych vcziwych y w niczym nie podeyzzrzałych mistrzow a bratow naszych cechowych onego za spolu mistrza a brata vcziwego do act naszych przyimuiemy nie widząc o nim nic takowego co by iego imieniu a sławie dobrej y vcziwey szkodzic mialo, tylko wszystko dobre, cnotliwe a cne iego zachowanie. Actum anno et die ut supra.

³⁶ 2 lutego 1666 r.

Zapisz wyzwolenia *Woiciecha Dupczyka* od uczciwego p(ana) *Jana Cholewki*, jakosz to mistrza iego, roku Panskiego 1666 dnia 3 maja do act naszych cechowych przyięty i wpisany iest.

Przed nami oppatr(nym) na ten czas *Woiciechem Gwiazdą*, cechmistrzem, *Mathyszym Zgnietką*, *Marcinem Klocem*, *Andrzejem Jutrzną*, starszymi uczciwego a chwalitebnego cechu szewieckiego miasta Woznik: oblicznie stanąwszy uczciwy i sławny mistrz *Jan Cholewka*, spolnie i z uczciwym *Woiciechem Dupczykiem*, uczniem swoim: zeznał jest wyzey opisany *Jan Cholewka*, jakosz to mistrz ucznia swego, ize się uczył tenze zwyż przerweczony *Woiciech Dupczyk* u niego tegosz sławnego i uczciwego ucznia należy, i tak samemu mistrzowi i małżonce iego, i wszytkiey uczciwey braciey cechowej, we wszytkim, i postępkach uczciwych cechowych, wiernie i posłusznie zachował się, jako uczciwy uczen, którego mistrz iego z nauki podle artik(ułow) sławnych cechowych wyzwoleł. Actum a(nn)o et die ut supra.

Zapis przyiecia za uczciwego mistrza do act naszych cechowych vcziwego *Marcina Zgnielczyka*, rodzica tutecznego woyznickiego, roku Panskiego 1670, dnia 3 miesiaca lutego aktikowany.

Przed nami oppatr(nym) *Tomaszem Zielonym*, cechmistrzem, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Kloczem*, *Andrzejem Jutrzną*, starszymi, także przy oblicznosci y sessiey młodszej braciey, a mistrzami vcziwego cechu naszego szewieczkiego miasta Woznik, oblicznie stanąwszy vcziwy *Marcin Zgnielczyk*, spolnie y z pomocnym swoim opp(atrznym) panem *Janem Rymkam*, wojtem na ten czas wozniczkiem, przystoinie nas ządaiąc, aby był za vcziwego mistrza do act naszych cechowych przyięty y zapisany. Nie mogąc my zadosci odmowic, pomienionego *Marcina Zgnielczyka* za vcziwego y w niczym nie podeyzzrzałego rzemislnika a mistrza do akt naszych przimuiemy. Ktorysz to nowociwy mistrz ma się podle Pana Boga y chwalitebnych artikulow cechowych rządzić y sprawowac rzemioslo swoje bez wszeliakowey nagany

miedzy nami przewodzcic pod pokutam yako artikuly nasze cechowe przynoszą, y posluszenstwo wszeliakowe slawnemu cechowi naszemu y vcziwosc zachowac. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).

59

Eodem die et anno.³⁷

Vczciwy *Jan Januszyk*, rodzic tutechny tymze sposobem yako y *Marcin Zgnielczyk* wiedząc my cech zupełny o iego cnocie, vrodzeniu y zachowaniu vcziwym, przy slawnym panu *Walentym Pokornym*, cechmistrzem slawnego cechu ieich tkalskiego, pomocnym iego przyięty iest za spolu mistrza y brata naszego cechowego szewieczkiego, który rodzic wiedziel iako wszeliakam vcziwosc panom starszym y młodszym panom mistrzom y inszym zachowac y czynic. Actum a(nn)o et die ut supra.

60

Anno 1670, dnia 2 miesiāca lipca.

Vczciwy *Marcin Jutrznik*, rodzic tutechny stanawszy oblicznie spolnie y z rodzicem swoim *Jędrzeiem Jutrzniem* przed zupełny cech nasz szewieczki na ten czas *Tomasza Zielonego*, cechmistrza y collegow iego zwysz opisanych y inszych starszych y młodszych mistrzow, zadaiąc nas aby był za vcziwego mistrza tegosz to rzemiosla szewieczkiego. Nie mogąc iego prosbie odmowic, nie wiedząc nic takowego co by mu zbraniac mialo, tylko wszystko vcziwe, cne y pocziwe iego vrodzenie y zachowanie do act naszych za mistrza vcziwego przyimuiemy, który będzie wiedzial iako się podle chwalitebnych artikulow zachowac y jednemu kazdemu mistrzowi y inszym pocziwym ludziom pocziwosc wyrządzac.

61

Zapis wyzwolenia vcziwego *Jana Jutrnika* od *Andrzeja Jutrzni*, rodzica iego z wyuczenia, stal się roku Panskiego 1673, dnia 14 miesiāca lutego.

Przed nami *Thomaszem Zielonym*, cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Kloczem* starszemi vcziwego

³⁷ 3 lutego 1670 r.

a sławnego cechu naszego szewieckiego tutecznego miasta Woznik oblicznie stanawszy vcziwy *Jedrzy Jutrznia*, starszy y mistrz tegosz to vcziwego rzemiosła szewieckiego spolnie z vcziwym *Janem* synem swoim, yakosz to vcziem swoim. I zeznal tenze przerzeczony *Jedrzy Jutrznia* yze się wyuczyl u niego pomieniony *Jan* syn iego własny, tegosz to rzemiosła szewieckiego podle chwalitebnych artikulow naszych cechowych yako na vcziwego syna y vcznia należy, y tak samemu rodzicowi, yako y rodzicielce iego y wszystkiey vcziwey braciey cechowej we wszystkim y postępkach vcziwych cechowych wiernie y poslusznie zachowal się yako na ucziwego syna y vcznia przynależy. Którego rodziciel iego podle chwalitebnych artikulow, yako mistrz z wyuczenia wyzwolel. Actum ut supra.

62

Tegosz Roku y dnia yako zwysz opisano. Stal się także zapis wyzwolenia *Jędrzeja Cholewki* od *Jana Cholewy*, yakosz to mistrza y brata iego rodzonego starszego, yako nizey nasladye:

Przed nami *Thomaszem Zielonym*, yakosz to cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Kloczem* a *Jędrzeiem Jutrzniam*, starszemi vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy vcziwy a sławny *Jan Cholewa*, yakosz to mistrz tegosz to pocziwego rzemiosła szewieckiego spolnie y z *Jędrzeyem*, bratem swoim młodszym rodzonym, vcziem swoim y zeznal, tenze zwysz pomieniony *Jan Cholewa*, yakosz to mistrz, yze się u niego pomieniony *Jedrzy*, brat iego, tegosz to pocziwego rzemiosła szewieckiego, podle chwalitebnych artikulow naszych cechowych, y tak wiernie y poslusznie taksamemu mistrzowi, malzonce iego y inszey sławney braciey cechowej zachowal się, którego y z wyuczenia podle sławnych artikulow zwyczajnie wyzwolel. Actum a(nn)o 1673 et die ut supra.

63

Zapis wyzwolenia vcziwego *Andrzeya Wolkowicza* od sławnego *Marcina Klocza*, yakosz to mistrza starszego, y starego oyca iego, stal się roku Panskiego 1675, dnia 21 miesiąca lutego.

Przed nami *Tomaszem Zielonym*, cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam* a *Andrzeyem Jutrzniam*, starszymi vcziwego

a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy sławny *Marcin Klocz*. Starszy mistrz spólnie y z vcziwym *Andrzejem Wolkowiczem* vcziem y pokrewnym swoim rodzicem tutecznym, y zeznal pomieniony *Marcin Klocz* yakosz to mistrz y stary ociec, ze się v niego vczył pomieniony *Andrzej Wolkowicz*, tegosz to poczwiwego rzemiosła szewieckiego jako poczwiwy vczen, y tak się mistrzowi swemu jako tesz y malzoncze iego y inszey sławney braciey a mistrzom poczwiwie y przystoynie zachował, jako na poczwiwego vczenia przynależy. Ktorego z wyuczenia podle chwalitebnych artikulow naszych cechowych zwyczajnie wyzwoleł. Actum a(nn)o et die ut supra.

64

Zapis wyzwolenia vcziwego młodzieniaszka imieniem *Jakuba Gassiniusza*, od sławnego *Mathiasza Ziolk*a młodszego magistra y brata cechu naszego vcziwego szewieckiego stal się roku 1676, dnia 28 miesiąca stycznia.

Przed nami *Tomasz Zielonym*, cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Kloczem* a *Jedrzyem Jutrzniam*, starszymi vcziwego y sławnego cechu naszego szewieckiego miasta tutecznego Woznik, oblicznie stanawszy sławny *Mathiasz Ziolk*o młodszy mistrz spólnie y z vcziwym *Jakubem Gassiniuszem*, vcziem swoim, rodzicem tutecznym. I zeznal pomieniony *Matheusz Ziolk*o yakosz to magister, ze się v niego vczył przerzeczony *Jakub Gassinius* tegosz to poczwiwego rzemiosła szewieckiego jako poczwiwy vczen y tak się magistrzowi swemu jako tesz y malzoncze iego y inszey braciey sławney a mistrzom cechowym, poczwiwie y przystoynie zachował, jako na poczwiwego vczenia przynależy, o którym nic [sem sle] mowic nie może, tylko vcziwie, cne y chwalitebne iego zachowanie, którego z wyuczenia podle chwalitebnych artikulow naszych cechowych zwyczajnie wyzwoleł. Actum a(nn)o, et die ut supra.

65

Sub eodem actu. Zapis wyzwolenia vcziwego młodzieniaszka imieniem *Walentego Kubaszka* od sławnego *Jana Janusza* młodszego magistra y brata cechu naszego sławnego y vcziwego szewieckiego. Stal się roku Panskiego 1676 dnia 28 miesiąca stycznia.

Przed nami zwysz pisanymi *Tomaszm Zielonym*, cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Kloczem*, a *Jedrzeyem Jutrzniam*, starszymi magistrzoma cechu naszego szewieckiego miasta tuteznego Woznik, Oblicznie stanawszy sławny *Jan Janusz* młodszy magister a brat nasz cechowy spolnie y z vcziwym młodzieniaszkiem ymieniem *Walentym Kubaszykiem* rodzicem tuteznym, vczniem swoim, i zeznal tenze pomieniony *Jan Janusz*, yakosz to magister Ize sie u niego vczył *Walenty Kubaszik* tego poczwiwego rzemiosła szewieckiego, y w takowym cwiczeniu zachowal się wiernie y przystoynie malzonce iego, y braciey naszej cechowej, yako na poczwiwego vcznia przynalezy, o którym nic zlego mowicz nie może, tylko vcziwe, cne y chwalitebne zachowanie iego. Ktoregosz to z wyczwiczenia, podle chwalitebnych artikulow naszych cechowych zwyczajnie wyzwolel. Przy którym wyzwoleniu był oblicznym sławny *Michal Kubaszek*, pan ociec iego. Actum a(nn)o et die ut supra.

66

Anno 1676, dnia 9 decembris.

Vcziwy *Mathae(us) Jutrznik*, rodzic tuteczny stanawszy oblicznie przed zupełny czech nasz sewieczki, na ten czas *Thomasa Zielonego* czechmistrza, starszych y collegow iego zwys opisanych y wszystkich mistrzow mlodszych, ządaiacz nas aby był za vcziwego mistrza tegos to rzemiosła szewieckiego. Nie mogac iego prosbie odmowic, nie wiedząc nic takowego czo by mu zbraniacz mialo, tylko wszystko uczciwe, czne a poczwiwe iego urodzenie y zachowanie, do act nasych za mistrza uczwiwego przyjmuiemy, który będzie wiedzial iako się podle chwalitebnych artikulow zachowacz y iednemu kazdemu mistrzowi, y insym poczwiwym ludziom poczwiwosc wyrządzac.

67

Zapis przyecia vcciwego młodzienia imieniem *Walentego Kubasowica*, za społmaystra do podciwego czechu naszego szewieckie[go], stał się roku Panskiego a(nn)o 1678 dnia 25 january.

Przed nasz czechmistrza *Tomasz Zielonego* y bracia starszą, także y młodszą czechu naszego przedstawień zwisz mianowany podciwy młodzieniec, spolnie y s przyiacielem swoim *Woiciechem Gassiniuszem*, a na ten czas burmistrzem woznickim, także y rodzicem swoim miałym *Mychalem Kubaszkam* naklonnic nasz s temze zwis mianowanym

młodziencem prosząc, żebyśmy go za spół maystra między się prijeli, co my wydząc z powaznam przyczenę y potciwe wycwiczenie w rzemieslie naszym, tegosz zis mianowanego młodzienia, odmowicz smy nie mogli, ale go przyjmujemy za spół maystra czechowego, ktorys to spół brat nasz podług vchwalonych artykułow naszech powinien się będzie sprawowac, Bojawn Boską naprzod przy sobie zachowiwac, w cechu wszelaką vcziwosc jednemu kazdemu wyrzadzac, jako tesz y pospolitemu clowiekowi cnotliwie się sprawującemu. Działo się roku y dnia jak na wierzchu dołożono.

68

Zapisz przyiecia vcziwego *Gerzego Marchewcyka* za spół magistra, do podciwego czechu naszego szewieczkiego roku Panskiego 1681, dnia 3 miesiaca lipcza.

Przed nas czechmistrza *Tomasza Zielonego* y braciom starszom y młodszom czechu naszego przedstapiel zwys mianowany podciwy *Gerzy* y z *Grygierem Marchawianem* rodziczem swęm miłem naklonnic nasz prosząc zebysmy go za spół magistra między sie czechowego prziele a widząc my słusnąm przyczenę zadosci uwazaiacz iego uczciwe zachowanie czne przystoynne postęпки a wycwiczenie ucziwego rzemiesla naszego, temuz zwyz mianowanemu odmowic iechmu powazney ządosci iego nie mogli ale go za spół magistra czechowego zupełnie przyjmuiemy. Ktorys to często mianowany *Jerzy* a spółbrat nasz podług vchwalonych artikulow rzemiesla naszego sprawowac się powinien, co przed Boskąm boiasz zachowacz a o czechu naszym wszelakam vcziwosc jednemu kazdemu bratu czechowemu czenicz y zachowac y posluszenstwo czechu naszemu zachowacz y pełnicz, także y przeciwko kazdemu czlowiekowi pospolitemu [...] się a uczciwie się szamsziczko zachowacz y sprawowacz. Działo się w roku y dnia ut supra dołożone iest.

69

Roku Panskiego 1684, dnia 9 february.

Uczciwy *Jan Jutrznia*, rodzicz tutecznego miasta Woznik oblicnie stanawszy przed nasz czechmistrza, na ten czas *Thomasza Zielonego*, a starszych magistrzow y młodszych szewieczkiego rzemiesla potciwego przy sławney braciey *Thomasa Ssurowcza* a *Marcinie* rodzonem swęm *Szczesniku*, ządaiacz nasz uprzeimie aby był za społmagistra tegosz to

rzemiosła potcziwego przyiety. A widząc my iego proźbę uprzejmam y zadosc uklonnam, ktorey nie mogliśmy odmowicz, a to dla iego potcziwego urodzenia dobrego, zachowania y cznych postepkow miedzy szamsiecztwem upatruiacz, za społ magistra młodszego do czechu naszego przyimuemy y przyielismy, y do act naszych czechowych incorporowalismy. Będzie wiedział nowo przyiety brat jak się zachowacz y sprawowacz podług chwalitebnych artikulom potcziwego czechu naszego rzemiosła. Mianowicie utcziwosc panu czechmistrzowi wyžadacz. Także y braciey wszytkich starszych y młodszych jak tez panom magistrów y przeciwko ludziom pospolitem. Działo się w miescie Woznikach przy zupełney braci czechu potcziwego szewieczkiego. Roku y dnia ut supra.

70

Roku Panskiego 1688 dnia 5 january. Zapis przyiecia za społ magistra vcziwego *Woyciecha Zielonego* alias *Lisa* y brata młodszego tegoż rzemiosła pocziwego sewieczk(iego) do act nasych cechowych, rodzica tuteznego miasta Woznik.

Przed nami *Thomaszem Zielonem*, na ten czas cechmi(strzem), *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Zuzikiem* a *Matheus(em) Ziolkim* starsemi magistrami cechowemi, przy oblicznosci y sesiey młodsey braciey a magistrami vcziwego cechu naszego sewieczk(iego) miasta Woznik, oblicznie stanawszy przed zupełny cech nas ucciwy *Woyciech Zieloncyk* przystoinie nasz ządaiać, aby był za społ mistrza do act naszych cechowych przyiety y zapisany. Nie mogąc my zadosci iego, a wszakże za poradą p(ana) rodzica iego y braciey zupełney cechowych, za vcziwego y w nicem nie podeyrzanego rzemieslnika a mistrza do act naszych przyimuemy. Ktorys to nowociwy mistrz ma się podle Pana Boga y chwalitebnych artikulow cechowych rządzicz y sprawowacz rzemiosło swe bez wszeliakowey nagany miedzy nami przewodzicz pod pokutą iako artykuły nasze cechowe sz sobą przynosą, y poslusenstwo wszeliakowe sławnemu cechowi nasemu y vcziwosc zachowacz. Act(um) a(nn)o et die ut supra.

71

Zapis wyzwolenia vcziwego młodziacka imieniem *Andrzeia Deyczyka* alias *Brewcyka* syna nieb(oszczyka) *Gerzego Brewki* od sławnego magistra y brata cechu naszego sławnego y vcziwego szewieczkiego *Walentego Wiewiorki*, stał się roku Panskiego 1688, dnia 5 january.

Przed nami *Thomaszem Zielonem*, cechistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Zuzikiem* a *Mathaeusem Ziolkem*, magistrami starszymi cechu sewieczkiego miasta tutecznego Woznik, oblicznie stanawszy sławny *Walenty Wiewior* młodszy magister y brat sławnego y uczciwego cechu naszego sewieczkiego spolnie y z uczciwym młodzieniaskiem a uczniem swoim *Andrzejem Deikiem* alias *Brewcykiem* i zeznał tenze cesto mianowany sławny *Walenty Wiewior* iakos to magister yze sie u niego uczył tenze *Andrzej Brewcyk* tego poczziwego rzemiosła poczziwego y w takowem cwiczeniu zachował się uczciwie y przystoynie małzonce iego y braciey naszej cechowej iako na poczziwego ucznia przynależy. O którym nicz złego p(an) magister mowicz nie może, tylko uczciwe, czne y chwalitebne zachowanie iego. Ktoregos to z wyczwiczenia podle chwalitebnych articulow naszych cechowych z[m]joyncienie przy zupełnem cechu wyzwoliel. Przy ktorenze to wyzwoleni y był przytomnie p(an) *Thomas Zielony*, cechmistrz na ten czas a opiekon zwyz dołożonego ucznia, którego był cwicył tegoz uczciwego rzemiosła na mieysczu nieb(oszczyka) rodzica iego. A(nn)o et die ut supra.

72

Tegoz Roku 1688 dnia 5 January. Zapisz wyzwolenia uczciwego młodzieniaska imieniem *Thomasa Mierzwaka*, syna nieb(oszczyka) *Woyciecha Mierzwaka* od sławnego magistra y społ brata cechu naszego uczciwego sewieczkiego *Marcina Szczesnika* stał się ut supra roku y dnia.

Przed nami *Thomasem Zielonem*, cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Zuzikiem* a *Matha(us)em Ziolkem* magistrami starszymi uczciwego a sławnego cechu naszego sewieczkiego oblicznie stanawszy przed zupełny cech nasz zupełny sławny *Marcin Szczesnik* społbrat cechu naszego, y zeznał, ze tenze uczciwy młodzieniaszek *Thomas Mierzwik* uczył się u niego tegoz uczciwego rzemiosła, y w takowem cwiczeniu zachował się poczziwie iako na to należy przystoynie y małzonce iego y braciey nasey cechowej. O ktorenze to vczeniu pan magister nic takowego mowicz nie może, jedno uczciwe czne y chwalitebne zachowanie iego. Ktorego zwyczajnie podle chwalitebnych articulow nasych cechowych przytomosci cechu upełnego wyzwoliel. A(nn)o et die ut supra.

Tegoz roku 1688, dnia 5 january.

Przed nami *Thomasem Zielonem* cechm(istrzem) na ten cas, starsemi magistrami cechu nasego sławn(ego) y pocziwego sewiczkiego iakoz tez y zupełney społbraciey młodszych y magistrów, oblicznie stanąwszy przed zupełny cech nasz sławny pan *Thomas Zielony* a cechmistrz nas na ten czas a synów swoich własnych imieniem *Woyciecha* syna starszego y *Marcina* młodszego syna wyzwolił z wytwiczenia tegoz rzemiosła uczciwego sewiczek(iego) stał się w miescie Woznikach. Anno et die ut supra.

Roku 1689, d(ie) 31 januarij. Zapisz wyzwolenia uczciwego młodzienca imieniem *Walentina Pospieczycha*.

Przed nami *Thomaszem Zielonem* cechmistrzem na ten czas vcciwego rzemiosła szewieckiego miasta Woznik, starsam y młodsam braciom vpelnego czechu naszego oblicznie stanalszy sławny pan *Mateusz Ziolk*o, jako mistrz starszy cechu naszego szewieckiego zeznaje czechowi zupełnemu ze mi sie cnotliwie w nauce zachował, którego z iego nauki przy vpelnem czechu z nauki jego wyzwalam. Actum ut supra.

Roku Panskiego 1690.

Vcciwy Pan *Jan Kukolka*, rodzic miasta Woznik, cechmistra na ten cas *Matheusa Ziolk*a, *Marcina Scesnika*, *Woicieha Lisa*, *Jana Jutrznia*, *Rak Wawrzina*, *Simona Piconia*, *Tomasa Mierzwy*, *Grzegorza Ziolk*a uprzeimie wspol miedzy bracia wspolprzyety za maistra rzemiosła nasego pocziwego sewieckiego woznickiego wiswiadcony za prosba uprzeimam zadosc uklonionam dla iego pociwego, dobrego zahowania wspol przyety miedzy bracia do młodsego cehu nasego rzemiosła nasego szewieckiego będzie wiedział nowo przyiety *Jan Kukolka* podług artikulow sprawiacych rzemiosła nasego sewieckiego mianowicie wspol wszytkiem naprzod przed cechmistrzem, panom bratom starsim, także młodsem, przeciwko ludziom,

także i cechom pospolitym. Działo się w cehu naszym u cechmistrza *Mateusa Ziółka* na ten czas, przy zupełnie braciei także se swoim pomocnikiem, ktorzy przy tym beli na ten czas. Dnia lutego 18, 1690.

76

Roku 1693. dnia 5 februa[r]i. Zapis wyzwolenia uczciwego młodzienca imieniem *Grzegorza Ziółczyka*, syna własnego y oycowica słowutnego a opatrnego pana *Matheusza Ziółka*, cechmistrza na ten czas czechu sławnego szewieckiego.

Przed nami *Thomaszem Zielonem* na ten czasz czechmistrzowstwo *cum licentia* od *Matheusza Ziółka* trzymajaczy uczciwego rzemiosła szewieckiego miasta Woznik, starsza y młodsza braciom upelnego czechu naszego, iakosz to starszą bracią *Marczinem Zuzikiem*, *Marczyнем Sczesnikiem* a młodszą bracią *Matheuszem Kukolka*, *Jan Janusz*, *Walenty Wiewiorka*, *Thomasz Surowy*, *Jan Jutrznia*, *Woyciech Lis*. Oblicznie stanaeszy sławny *Matheusz Ziółko*, cechmistrz na ten czas, który syna swego własnego zwyż pisanego, w cnocie oycowskiej rzemiosła naszego szewieckiego wycwicył, iak na cnotliwego bratha należy y oycowica przodkow naszych, ktere go iako syna swego przy vpełnym a sławnym czechu naszym z nauki iego wyzwala. Actum an(n)o et die ut supra.

77

Zapis zaopatżenia wyzwolenia uczciwego młodzienca *Jana Kukolki*, syna własnego y oycowica tutecznego, *Matheusza Kukolki* do xiąg naszych czechowych iest wpisano Roku 1693 dnia 5 februa[ry]

Przed nami czechmistrzem *Matheuszem Ziółkiem* na ten czas będączem a starszą bracią iego *Tomaszem Zielonym*, *Marczinem Zuzikiem*, *marczyнем Sczesnikiem* a bracią młodszą *Janem Januszem*, *Valentem Wiewiorką*, *Thomaszem Surowczem*, *Janem Jutrznia* a *Woyciechem Lisem* oblicznie stanawszy uczciwy *Matheusz Kukolka* brat czechu naszego, który syna swego zwys pisanego rzemiosła czechu naszego w cnocie y wielkim cwiczeniu iak na własnego rodzica tegosz syna przynależy wyuczył y wycwyczył, ktere go ze sławnego czechu naszego wyzwola y wyzwolił. Actum et die ut supra.

Zapis zaopatrzenia wyzwolenia uczciwego młodzienca *Szymona Piczonczyka*, na zadosc *Jana Piczon*ia iako rodzica do xiąg naszych czechowych iest przyjęto y zapisano an(n)o 1693 dnia 5 februarij.

Przed nami *Matheuszem Ziolk*iem czechmistrzem na ten czas miasta *Woznik* a bracią iego starszą *Thomaszem Zielonem*, *Marczinem Zyzykiem*, *Marczynem Szczesnikiem* a młodszą bracią *Matheuszem Kukolką*, *Janem Januszem*, *Valentym Wiewiorką*, *Thomaszem Szurowcem*, *Woyciechem Lisem* a *Janem Jutrznią*, oblicznie stanawszy *Jan Picon* spolnie y z *Walentim Wiewiorką* iako z magistrem syna swego, który zeznał se syna *Jana Piczon*ia wycwiczył cnotliwie rzemioszła czechu naszego, którego przy rodzicu iego z nauki wypuszcza y wyzwalia. An(n)o et die ut supra

Zapis zaopatrzenia nowego brata do czechu naszego przyjętego na zadosc *Balczera Pyrsta* a imie bratu czechu naszego *Wawrzyn Pospiech*, stało się a(nno) 1693 d(nia) 18 maj.

Przed nami *Matheuszem Ziolk*iem czechmistrzem na ten czas a bratami iego starszemi *Thomaszem Zielonem*, *Marczinem Zuzikiem*, *Marczinem Szczesnikiem* oblicznie stanawszy przed zacny czech nasz szewiecki uczciwy *Wawrzyn Pospieszyk* spolnie y s przyecielem swoim *Balcerem Pyrstem*, także y z magistrem swoim, u którego w nauce był, który magister zaznał ze go dobrze a cnotliwie wyuczył y więczy na nim zadney rzeczy requirowac nie może podług wyuczenia. My cechmistrz y z bratam starszą y młodszą, iakoszto zwysz opisano przy p(anu) cechmistrz, młodzey braciey *Thomaszu Szurowcu*, *Matheuszu Kukolce*, *Janie Januszu*, *Valentim Wiewiorze*, *Woyciechu Lisie*, tak starszą y młodszą bracią przyielizmy podług prosby y zeznania zwysz pisanych tegosz *Wawrzyna Pospieszyka* za brata spolecnego y wolno mu w czechu naszym takowego rzemioszła uzywac y robic, bez przekaszki czechu naszego. Actu(m) przy czechu naszym a(nno) et die ut supra; a przy *Janie Jutrzniku*.

Zapis zaopatrzenia nowego brata do czechu naszego przyiętego na zadosc *Thomasza Mierzwika* do xiąg naszych czechowych iest zapisano a(nno) 1693 dnia 10 (decem)bris.

Przed nami *Matheuszem Ziołkiem* czechmistrzem na ten czas a bratami iego starszemi *Thomaszem Zielonem*, *Marczinem Zuzikiem*, *Marczinem Szczesnikiem* oblicznie stanawszy przed zacny czech nasz szewiecki uczciwy *Thomasz Mierzwa*, tak ze z magistrem swoim *Marczinem Szczesnikiem* u którego na naucze był, który magister zaznał ze go dobrze a cnotliwie wyuczył y więczey na nim zadney rzeczy requirowac nie może podług wyuczenia. Zaczem my cechmistrz y z bracią starszą y młodszą iakosz to zwyż opisano przy panu cechmistrzu, młodzey braciey *Thomaszu Surowcu*, *Matheuszu Kukolce*, *Janie Januszu*, *Walentim Wiewiorze*, *Woyciechu Lisie*, *Janie Jutrzniku* tegosz zwys pisanego *Thomasza Mierzwika* za spol brata do sławnego czechu naszego przyielismy, któremu wolno w czechu naszym podług przywilegium y artikulow sławnego czechu naszego rzemiosło swoim robic y uzywac bez przekazki czechu naszego. Actum przy sławnem czechu, przy starszey y młodzey braciey. A(nno) et d(ie) ut supra.

81

Zapis wyzwolenia z czechu naszego uczciwego młodziana *Adama Mraczka* przy magistru iego *Janie Januszu* na zadosc obudwu stron do xiąg naszech czechowych iest zaopatrzone. A(nno) 1693, dnia 10 (decem)bris.

Przed nami *Matheuszem Ziołkiem*, czechmistrzem na ten czas a starszą bracią iego *Marczinem Ziołkiem*, *Marczinem Szczesnikiem* także młodszą bracią *Thomaszem Surowcem*, *Matheuszem Kukolką*, *Walentim Wiewiorką*, *Woyciechem Lisem*, *Janem Kukolką*³⁸ *Jutrzną* oblicznie stanawszy przed sławny czech nasz szewiecki uczciwy *Jan Janusz* spol brat czechu naszego y spolnie z uczniem swoim *Adamem Mraczkim*, który zeznał, ze tegosz ucznia swego cnot y sprawiedliwie rzemiosła naszego wyuczył y wycwiczył, którego iusz dostatecznie z nauki swey wyzwala y wypuszcza. Actum przy czechu naszym starszey y młodzey braciey. A(nno) et d(ie) ut supra.

³⁸ Nazwisko „Kukolka” błędnie wpisane. Powinno być: „Janem Jutrzną”

Roku Panskiego 1696 dnia 28 lutego ostatni.

Vczciwy *Maciei Zielony*, rodzic miasta tuteznego Woznik oblicznie stanawszy przed nas czechmistrza na ten czas *Matheusa Ziolkę, Marcina Zuzikę, Matheusa[a] Kukolka, Marcina Szczesnika* rzemiosła pocziwego przesławnei braciei żądaiąc uprzejmie aby był spolprziety za maistra tegoz rzemiosła pocziwego prziety a widząc iego prosbę uprzejmami zadosć ukłonionam, które i niemoglismi odmowić a dla iego pocziwego zachowania inszych postępów między samsiedziemi za spol maistra młodszego do czechu naszego przelismy, corporowalismy, będzie wiedział nowo brat prziety *Maciei Zielony* podług chwalebnych articulow pocziwego czechu naszego zewieckiego, mianowicie Panu uciwosc czechmistrzowi także i braciei starszych i młodszych przeciwko ludziom pospolitym. Działo się w mieście Wosnikah przy upelnei braciei czechu pocziwego sewieckiego. Roku dnia lutego 28 ut supra.

Zapis wyzwolenia z cechu naszego uczciwego *Valka* syna *Janusowica* zapisanego do księgi naszej czechowej jest zaopatrzony 1697 dnia 15 apr[i]la]

Przed nami *Matheusem Ziolkim* czechmistrzem na ten czas starsam bracią *Marcinem Zuzikiem, Marcinem Szczesnikiem, Matheusem Kuolkę, Valentym Wiewiorkam, Woicieh Lis, Jan Jutrznia, Tomasz Mierzwa, Vawr[z]yn Pospiech* oblicznie stanawszy przedslawny czech nas sewiecki, spolnie między bracia ze tegoz rzemiosła cnotliwego z sprawiedliwego ze się wyuczyl przy oiczu *Janie Janusowiczu*, który iuz za dostatecznie z nauki swei zadosci wyp uczyni. Actum przy czechu nasem starsei i mło[d]sem braciei a(nno) et d(ie) ut supra.

Roku Panskiego 1698, 10 january.

Vcczywy *Grzegorz Ziolkę*, rodzic tutezny miasta Woznik czechmistrza na ten czas *Matheusza Ziolkę*, starszych mistrzow *Zuzikę Marcina, Szczesnika Marcina*, braciey młodszych *Walentego Wiewiorki, Pospiech*

Wawrzina, Matheus Kukolka, Jan Jutrznia, Tomasz Niwa, Maciey Zielony, Woiciech Lis Uprzeimie miedzy bracia wspol przyety za maistra czechu sewieckiego wyswiadczony iego prosbe uprzejmam zadosc uklonionam a dla iego pocciwego dobrego zahowania wspol miedzy bracia za maistra wspol miedzy bracia mlodsego do czechu nasego przyety iest. Będzie wiedział nowo przyety brat *Grzegorz Ziolk* podlug chwalitebnych articulow pocciwego czechu naszego pocciwego rzemiosla szwieckiego mianowicie ucciwosc panu cechmistrzowi i panom starsym i mlodszym przeciwko ludziom pospolitym. Dzialo się w miescie Woznikach przy zupełnei braciei czechu pocciwego sewieckiego roku, dnia ut supra.

85

Zapis wyzwolenia mlodzienszka *Woicieha Zuzika* pozostalego po niebosciku *Marcinie Zuziku* na on czas pozostalego cechu rzemiosla pocciwego sewieckiego przed namy opatrz[n]emi *Mateusem Ziolk*iem cechmistrzem, *Marcine[m]* *Sczesnikiem*, *Woycieh Wiewior*, *Jutrznia*, *Pospiech*, *Mierzwa*, *Griegier Ziolk*o, *Maciei Zielony*. Stalo się to roku 1699, 20 maj Roku Panskiego 1699.

Vczciwy pan *Szymon P[iconci]k* rodzic tutezny m[i]asta Woznik, cechmistrza na ten czas *Matheusza Ziolk*a pomocnik *Andrzeja Flakusa* starsich iednego na ten czas *Marcina Scesnika* z mlodszych *Lis Voicieh*, *Maczei Zielony*, *Wawrzin Pospiech*, *Tomas Mierzwa*, *Jan Jutrznia* vprzimie miedzy bracia wspol przyety za maistra rzemiosla sewieck[iego] pocciwego naszego woznickiego wiswiacony za prosba uprzejmam zadosc uklonionam dla iego pocciwego dobra iego zahowania za spol miedzy bracia do mlodsego do czechu nasego rzemiosla szwieckiego. Będzie wiedział nowo przyety *Szymon Piconcik*, podle artikulow pocciwego czechu nasego rzemiosla sewieckiego woznickiego, mianowicie wspol wszytkim naprzod panu czehmistrzowi panom starsym, także i mlodzym przeciwko ludziom pospolitym. Dalo się w miescie Woznikach przy zupełnei braciei, także przy swoim pomocnim, ktorzy przy tym byli i sliseli na ten cas. Dzialo się u *Matheusa Ziolk*a czehmistrza na ten cas. Dnia novembris 23 vt supra

86

Roku Panskiego 1701

Vcciwy pan brat *Walęty Janusek*, rodzic miasta Woznik, czehmistrza *Matheusa Ziolk*a, starszego *Marcina Scesnika*, *Woicieha Lisa*, *Jana Jutrznia*,

Grigiera Ziolka, Raka Wawrzina, Maczeia Zielonego, Walety Wiewiorka, Jan Kukolka, Tomasza Mierzwy, Szymona Piconia uprzimie wspol przyety miedzy bracia *Walęty Janusek* za maistra rzemiosla naszego pocciwego szewieckiego woznickiego. Wyswiacony i przyety za prosba uprzejma zadosc uklonio[na] dla iego pocciwego dobrego zahowania przyety miedzy bracia do mlodszege czechu rzemiosla nasego sewieckiego. Bedzie wiedzial nowoprzyety *Jan (!) Janusek* podle articulow sprawiedliwych rzemiosla nasego pocciwego naprzod cechmistrzow, panom bratom starsym i mlodym przeciwko ludziom i czechom pospolitym. Dzialo się w cehu naszym u *Matheusa* czechmistrza *Ziolka*, na ten czas przyi zupełnei braciei z bratami rzamiosla szewieckiego ze swoim pomocnikiem, ktorzi przy tym byli na ten czas dnia stycznia 11 roku 1701.

87

Zapis nowego brata *Pawla Zuzika* czechu naszego szewieckiego przyietego wspol za maistra [...] naszech czechowych zaopatrzonym w roku 1702.

Na ten czas cechmistrzem *Marcina Scesnika*, starsam bracią *Matheuszem Ziolkem, Woiciehem Liszem, Wawtrzinem Rakiem, Grigierem Ziolkem*, mlodsza bracią *Walentym Wiewiorką, Janem Kukolką, Simon Niwką, Walenty Januszek*, oblicznie stanawszy przed nas czech sewiecki wspolnie przyety miedzy bracia rzemiosla naszego pocciwego sewieckiego, który jus jest przyety z nauki swojei iest przyjety miedzy miedzy (!) nasz. A(nno) d(ie) ut supra. Roku Panskiego 1702.

88

Zapis wyzwolenia *Macieja Januszowicza*, pozostalego po niebosciuku *Janie Januszowiczu* zapiszanego do czechu naszego szewieczkiego księgi naszej czechowej iest zaopatrzony. Dnia 26 lutego 1705 roku za maistra jego brata swego *Valetego Januszowicza* zadosz panom bratom od obu zaopatrzono.

Przed nami na ten czas *Marczina Szczesnika*, czechmistrza, starszego stolu *Matheusza Ziolka, Voiciecha Lisza, Wawrzina Pospiecha, Grygiera Ziolko* także mlodza bracia *Walentym Wiewiorem, Maczejem Zielonem, Jan Jutrznia, Simon [Picon]*³⁹, *Jan Kukolka, Pawel Zuzik, Tomasz Mierzwa*,

³⁹ Nazwisko opuszczone przez pisarza.

v niego tego rzemiosla szewieckiego jako na ucnia nalezi, tak szamemu mistrzowi, bratom we wszystkich postepkach ccziwych poslusnie zie zachowal jako vccziwi mlodzian *Maczei Januszowic* z nauki podle artikulow slawnych czechowych jest wyzwolony. Actum ut supra.

89

Zapis wyzwolenia *Grzegorza Borczyka* pozostalego po niebosceku swoim rodzicu u którego wyuczyl swojego brata *Pawla Zuzyka* zapiszanego do czechu naszego szewieckiego w ksiegi nasze czechowe [w] Woznikach iest zaopatrzony dnia january 12, roku 1707 za maistra *Pawla Zuzika* iest wyuczony *Grigier Borcik* k zadosc panem bratem rzemiesla naszego szewieckiego od obudwu iest zaopatrzono.

Przed nami na ten czas *Marcina* czechmistrza *Scesnika*, starszego stolu *Matheusza Ziolka*, *Wawrzyna Pospiecha*, *Walentego Wiewiora*, *Grigiera Ziolka*, tak mlodszeo stolu szewieckiego *Jana Jutrznia*, *Pawla Zuzika*, *Simona Niwki*, *Jana Kukolki*, *Macieja Zielonego*, *Walentego Januszowicza*, *Tomasza Mierzwy* tenze uczen, który jest wyzwolony w czechu naszego rzemiosla szewieckiego, tak szamemu mistrzowi, także bratom a on także *Grygier Borczyk*, jako pana oycza, tak starszemu jako i mlodszemu powinien we wszystkich postepkach vccziwosc jednemu kazdemu poslusnie i wiernie się sprawowacz jako mlodzienszerek poczziwie powinien sprawowac w rzemiesle podle articulow slawnych naszych czechowych. Actum ut supra.

90

[1708] Zapis wyzwolenia *Grygiera Mysczyka*.

Ktorego się wyuczyl rzemiesla swego szewieckiego *Grygiera Ziolyka*, który się [p.ie] do tego czasu zachowal, który pozostali po nieboszcziku rodzyczu [....] który się wyuczyl u *Grygiera Ziolka*, który się wyuczyl, zaopatrze do naszych ksiąg cechowych rzemiosla naszego poczziwego szewieckiego w miescie Woznikach jest zapisany zaopatrzony [...] roku P(ańskiego) 1708 dnia 26 january, który majstra miał przez ten rok poczziwie wyuczyl zadosic panom bratom wszystkim jest zaopatrzoni przed nami na ten czas bedaczy czechmistrem na ten czas *Marcina Sczesnika*, bratow starszych, *Mathe[usza] Ziolka*, *Wawrzina Pospieha*, *Wale[n]tego Wiewiora*, *Grygiera Ziolka*, *Macieja Zielonego*, *Jana Jutrznie*, *Mierzwy*

Tomasza, Jana Kukolki, Wale[n]tego Janusza, Pawła Zuzyka, który jest wyzwolony zaopatrzony całemu cechowi zadosyc uczynionyszamemu mistrzowi y bratom wszystkim powinien we wszystkich postępkach w uczciwosci pana czechmistrza pa[nów] bratow starszych, młodszych jako młodzieniaszek w uczciwosci kazdego szanowacz podle articulow naszych czechowych woznickich.

91

[1709] Zapis wyzwolenia *Pawła Lisza* wyuczynionego w rzemiesle szewieczkim

Stal się zapis wyzwolony vcziwego młodzieniaszka *Pawła Lisza* wyucziwsi się v mystra swojego *Wale[n]te[go] Januszowicza* ze on zadosyc vczyniwszy zadoszy majstrowi dal ze tez bratom wsytkim, ze on z rodzicem swoim vcziwie się sprawowal i dal sobie zaopatrzec do naszych ksiag czechowych rzemiosla szewieckiego w mieszczie naszych Woznikach jest zapisany, zaopatrzony przy czalym naszym czechu roku P(anskiego) 1709 dnia 23 january *Walentego Januszowicza* za majstra sobie upodobawszy sobie wyuczywszy się do roku na ten czas czechmistrza *Grygiera Ziolk*o, braci starszych *Marczina Szczesnika*, *Matheusza Ziolk*o braciei starszych, *Marczina Szczesnika*, *Matheusza Ziolk*o, *Wawrzina Pospiecha*, *Walentego Wiewiora*, młodszeo stołu *Jana Jutrznie*, *Macieja Zielonego*, *Tomasza Mierzwy*, *Jana Kukolki*, *Waletego Janusza*, *Pawła Zuzika*, jest zaopatrzony wszytkem bratom we wszytkich postępkach w uczciwosci tak majstrow, kazdego vszanowal, dal się zapisac do ksiag naszych czechowych szewieckich woznickich. Actum vt supra.

92

A(nn)o 1710, dnia 20 january

Stal się zapis przyecia [do] czechu naszego szewieckiego *Macieia Januszowicza* za majstra prijety iest spolnie miedzy bracia czechowa, który iest wyuczony y zadosc czechowi czalemu panom bratom starszego stołu *Grygiera Ziolk*a czechmistrza na ten czas bedaczego, starszego stołu *Marczin Szczesnik*, *Mathaeus Ziolk*o, *Walenty Wiewior*, *Wawrzin Pospiech*, młodszeo stołu *Jan Jutrznia*, *Jan Piczon*, *Jan Kukolka*, *Tomasz Mierzwa*, *Walenty Janusz*, *Maciej Zielony*, *Paweł Zuzik*, który on jest poslusny bratom wszytkim wespolecznie u chce się podlug articulow sprawowacz y wszytkie

posługi podług należytyści będzie się sprawował mianowicie p(anu) cze[chmistrzowi], bratom starszym y młodszy. Będzie wiedział nowo przyety *Maciei Janus* spólnie s pomocnikiem *Maczejem Zielonym* jak się ma sprawowacz według postępuku.

93

Przyem Grigiera Mysczyka za majstra do czechu szewieckiego.

A(nno) 1710 dnia 3 juny stal się zapis do ksiąg do protokulu naszego szewieckiego *Grygiera Myszyka* za majstra spólnie za brata między bracia jest przijety na którego nie rozumiejąc by zadosyc nie uczyniel rzemioslu dozwalamy czala lawicza czechu naszego szewieckiego, na ten czas czechmystrza *Gregorza Ziolkę*, *Marcyna* starsza braciom *Szczesnika*, *Matheusza Ziolkę*, *Walentego Wiewiora*, *Wawrzyna Pospiecha*, młodszeo stołu braciej spólnej *Jana Jutrznie*, *Jana Piczonie*, *Jana Kukolki*, *Tomasza Mierzwy*, *Macieja Zielonego*, *Walentego Wiewiora*, *Pawła Zuzyka*, *Macieja Januszowicza*. *Grygier Mysczik*, który on jest posłusznym iako powinność należy czechowa czechmistrzowi naprzod gdyby w droge miał iże ma się opowiedzić jak jest podług artykułow naszych czechowych podług należytyści będzie się powinien sprawowacz mianowicie naprzod czechmistrzowi, bratom starszeo stołu, jako młodszy będzie wiedział jako się sprawowacz nowo przyety *Grygier Myska* spólnie *Waletego Wiewiora* za pomocnika na ten czas majaczego y zadoszyc według postępku czechu szewieckiego [...] wczynionego.

94

A(nno) 1711 dnia 10 february.

Stal się zapisz *Jana Zioliczka* wyuczywszy u *Grygiera Ziolkę* majstra czechmistrza na ten czas bedaczego z bracia swoja starszeo stołu *Marczina Szczesnika*, *Mateusza Ziolkę*, *Walentego Wiewiora*, *Wawrzyna Pospiecha*, młodszeo stołu *Jana Jutrznie*, *Macieja Zielonego*, *Simona Niwki*, *Jana Kukolki*, *Tomasza Mierzw[y]*, *Walentego Janusza*, *Pawła Zuzika*, *Macieja Janusza*, *Grygiera Myski* [...] a który iest do naszego protokulu naszego szewieckiego, który iest zachowany poczcziwie jakie sobie postepowacz według należytyści y w poszanowaniu miecz jednego kazdego majstra y nasludze jest posłusny dal się do protokulu wpisacz jak iest zachowa[...][...] urzedu naszym woznickim. Ut supra.

Zapis za majstra *Kazimierza*⁴⁰ *Spaka*, syna *Jana Kruzela* aliasz *Spaka* zapisanego do protokołu naszego szewieckiego przyięty iest za brata do społeczności i zaopatrzony a(nno) 1711, dnia 10 february.

Vprzeimie iest przyety zaopatrzony do ksiąg naszych czechowich za majstra spolu jest zachowali y wyswiatczony jak iego list z Gor Tarnowszkich⁴¹ jego jego swiatczy jak iest w naucze doskonale zachowali rodzicem swojm jest *Andrzejem Flakusem* przed nami czechem jest ogłoszony, którzy z rekoma wysli bedacze przed nami na ten czas czechmistrza *Grygiera Ziolk*a, bracia starsza *Marcina Szczesnika*, *Mateusza Ziolk*a, *Wawrzina Pospiecha*, *Walentego Wiewiora*, młodsza bracia *Jana Kukolki*, *Tomasza Mierzwy*, *Walentego Janusza*, *Pawła Zuzika*, *Macieja Janusza*, *Grygiera Myscyka* bedacemy na ten czas bracia społecznie, ktorzi jemu zyczliwosci zyczą za brata miecz między szobą a postepowacz między nami powinien jak nasze artikuli opiewajam będzie nowo brat *Karzimierz (!) Spak* jak nasladuje.

Zapis wyzwolenia *Jana Mysczyka*, który się wyuczyl rzemiosla szewieckiego zadoszycz w czechu uczynionego.

Stal się zapis wyzwolenia *Jana Mysczyka* roku 1711, dnia 10 february, który wyuczysz się tegosz rzemiosla poczcziwie y dobrze się zachowal u tegosz majstra *Grygiera Ziolk*a, który jest po protokołu do ksiąg naszych iest zapiszany, któremu *Janowi Mysce* wolno będzie wedrowacz gdziekolwiek się obrocie ilebykolwiek zaciepniono mu było, tedy na tego skoda przepada zupełna, czala lawica czechu naszego szewieckiego starszego stolu czechmistrza na ten czas *Grygiera Ziolk*a, kolegow *Marczina Szczesnika*, *Matheusza Ziolk*a, *Walentego Wiewiora* *Wawrzina Pospiecha*, braciei młodszych *Macieja Zielonego*, *Jana Jutrznie*, *Tomasza Mierzwy*, *Walenty Janusz*, *Jan Kukolka*, *Pawel Zuzyk*, *Maciej Janusz*,

⁴⁰ Or. *Karzimierza*

⁴¹ Tarnowskie Góry, miasto na Górnym Śląsku 12 km na północ od Bytomia.

Grygier Myska, Karzimierz Spak, Simon Niwka, którzy bracia na ten czas będący społ czaly zupełny czech daje wyzwienie i mocz gdzie się kolwiek wolno obroci może wolno mu będzie który się dobrze zachował tylko sobie powinien postępować według należytości czechowej powinien sobie postępować jak należy. Działo się w czechu naszego szewieckiego zupełnego miasteczka naszego woznickiego. Datum die ut supra.

97

Roku Panskiego 1712, d(nia) 10 january.

Zapis wyzwolenia *Matheusza* rodzicza *Jana Biedy* w ten sposob nauczenia rzemiosla naszego szewieckiego, który v majstra wyuczywszy się *Walentego Janusza*, jego zadoszczą uczynionego w nauczce swojej tenze *Mathausz Biedzik* wyuczywszy się tegosz będzie jemu wolno do miasta innego wedrować gdziekolwiek będzie chciał tak do Polski, tak do Śląska, wszędzie kolwiek będzie bezpieczny w tym gdyby kto zarzucił będzie wiedział gdzie tego będzie poszukiwał, które jest do przywilejow naszych czechowych ksiąg protokolu naszego jest wiedziony j zaopatrzony. Działo się na ten czas czechmistrza *Grygiera Ziolkę, Marczina Szczesnika, Wawrzynca [Pospiecha], Matheusza Ziolkę, Walentego Wiewiora, Jana Jutrznia, Tomasza Mierzwę, Symona Niwki, Jana Kukolę, Walentego Janusza*, majstra jego, *Pawła Zuzik, Maciej Janusz, Grygier Myska*, którym zadosyc czalemu zupełnemu czechowi zapłacono j zaopatrzono według należytości czechowej miasta Woznik.

98

Zapis wyzwolenia *Walentego Papaia*, szyna *Jana Papaia* ojczy jego, ze wyuczywszy v majstra *Pawła Zuzika* na ten czas będącego roku P(anskiego) 1712.

Jego zadosyc w nauczce doskonale wyuczywszy się y zadosyc majstrowi w zaplacie uczyniono, że jemu czaly zupełny czech daje wyświadczenie y pozwolenia, że jemu będzie wolno wedrować gdziekolwiek się obroci we wszelki krajach jest jemu pozwolono od czalego zupełnego czechu 10 february będzie wiedz[iał] *Walenty Papai* jak sobie postępować jeżeli by jemu zarzucono rzeby (!) się nie przy czechu uczył będzie wiedział kiedy tego poszukiwać od czalego zupełnego czechu jemu jest zaopatrzono y wiedziono do protokolu alias ksiąg naszych

czechowych na ten czas będący czechmistra *Grygiera Ziolka, Marczina Sczesnika, Walentego Wiewiora, Wawrzina Pospiech, Jana Jutrznie, Tomasza Mierzwy, Symona Niwki, Walentego Janusza, Pawła Zuzika, Macieja Janusza, Grygiera Mysczyka* świadczy zupełny czech szewieczki za majstrowi zadoszyc zapłacił i vkontentował według należytosci czechowej zadoszyc vczyniono. Działo się to w miescie Woznikach.

99

Zapis wyzwolenia zaopatrzenia młodzieniaszka *Jakuba szyna Marczyna Sczesnika* zadoszcz vczynienia czalemu zupełnemu czechowi do xąk naszych czechowych jest zapiszany, czechu naszego zupełnego jest vprwiliewany, anno 1712, dnia 21 april.

Przed nami *Grzegorzem Ziolkim*, czechmistrem na ten czas z bracia swoya starszego stolu *Matheuszem Ziolkim, Wawrzyncem Pospiechem, Walentym Wiewiorem* na ten czas bedaczi yego rodzic [starszym] tegoz *Jakuba syna Marczina Scesnika* rodzicza swego, młodszego stołu młodszy bracia *Jana Jutrznie, Szimona Niwki, Jana Kukolki, Tomasza Mierzwy, Walentego Janusza, Pawła Zuzika, Macieja Janusza, Grygiera Myski, Karzimierza Spaczka*. Oblicznie stanawszy *Maciej Janusz* spolnie z *Marczinem Scesnikiem* rodziczem swego syna, który zeznał *Maciej Janusz* zasie odemie doskonale wyuczyl [...] swego poczziwego szewieckiego przy rodziczu jego wypuszcza go z nauki [...] wypostcza. Actum, die ut supra.

100

Zapis wyzwolenia *Symona szyna Andrzeja Maxisia* mieszczanina tuteicznego wyuczyszy się od vcczywego *Walentego Janusza* brata czechowego szewieckiego roku P(ańskiego) 1713, dnia 17 january.

Przed nami opatrz(nym) na ten czas *Grzegorzem Ziolkim*, czechmistrem, starszych bratow *Marcinem Sczesnikiem, Mateusz Ziolk, Walenty Wiewior, Wawrzyniec Pospiech* vccziwego chwalitebnego czechu szewieckiego miastecka Woznik sławny majster *Walenty Janusz* z uccziwym *Szymonem Maxiszikiem* stanął zeznał jak się poczziwie uczył y zachował wiernie i poczziwie zachował się doskonale tegosz rzemiosła szewieckiego przy bracie starszych młodszych *Jana Jutrznie, Szymona Niwki, Tomasza Mierzwy, Jana Kukolki, Walentego Janusza, Pawła Zuzika,*

Macieja Janusza, Grygiera Myscika ze się wyuczył podle artykułow chwalitebnych czechowych jako na uccziwego ucnia należy tak majstrowi y majstrowej uccziwie braciei czechowej we wszystkich postępkach wiernie zachował mist[rz] jego z nauki podle artykułow sławnych czechowich wyzwoliel się. Actum a(nno) et d(ie) ut supra.

101

Roku 1714, 28 januarii. Zapisz wyzwolenia uccziwego *Jedrzyja Matlaga* młodzienska imieniem, *Tomasza Matlaga* szyna jego własny poczziwie zachowany, który się wyuczył rzemiosła szewieckiego v *Macieja Janusza* w 1713 roku czechmistrza na ten czas czechu sławnego poczziwego szewieckiego.

Przed nami *Grygierem Ziolkem*, czechmistrzem, z bracią starszego stołu *Matheusza Ziolkę, Walentego Wiewiorę, Wawrzyna Pospiecha*, z bracią młodszą *Jana Jutrznie, Tomasza Mierzwy, Jana Kukolki, Walentego Janusza, Szymona Niwki, Pawła Zuzika, Macieja Janusza, Grygiera Myski* oblicznie stanawszy *Jedrzei Matlag* mieszanin tutechny, który szyna swojego dał na naukę rzemiosła poczziwego szewieckiego, który on się czechowi naszemu pewnie oswobodził, zaczęł mu się dążyć do protokołu naszego szewieckiego zapisz poświadczony czął zupełny czo jak jest poczziwie zachowany rodziców pocztwih miasta Voznik. Actum a(n)no et die vt supra.

102

Zapisz przyecia pocziwego młodziensza szyna *Andrzeia Maxisia* iego, imieniem *Szymona*, współ za majstra poczziwego przyjęty do naszego szewieckiego. Stało się to roku Panskiego 1716 dnia 3 marta.

Przed nasz czechmistrza *Grygiera Ziolkę*, braciei kolegów jego starszych *Wawrzyna Pospiecha, Walentyego Wiewiorę, Tomasza Mierzwę, Walentego Janusza* bracia starsza, także pospół j młodszą czechu naszego, przedstąpił przed nasz mianowany przed nasz spólnie s przyjacielem swoim, jak to rodzicem własnym *Andrzejem Maxisiem*, tenże zwys mianowany młodzienszek *Szymon Maxisz*, prosząc, żeby my go za majstra przyjęli, czo my widząc jego poważną przyczyną poczziwie wycwiczoney w rzemiosle naszym my zwys mianowanego młodzienska, my jego nie możemy odstawić ale spólnie przymiemy za majstra spólnie, których brat *Szymon Maxis* podług chwalitebnych artykułow naszych jest do ksząg

naszych wpisanych, który w czechu naszym powinien wszelakam poccziwosc zachowanie z bojaznia Panską najprzod rodzicowi poslusny, także pani maczcze (!), która tak powinna bycz w uszanowaniu, tak jak rodzona matka powinno bez karania czechowego gdyby się przykazalo, bo się to nie godzy. A(nno) et die ut supra.

103

Roku i dnia 16 (octo)bris 1716. Zapisz przyjecia do spolecznosci braciei rzemiosla poccziwego szwieckiego tak starszych jako y mlodszych

Przed nami na ten czas czechmistrza *Grygiera Ziolk*a, będąc zupełna bracia spol przyety do stolu naszego szwieckiego bracia zupełna, bracia starsza mianowicie *Wawrzin Pospiech*, *Walenty Wiewior*, *Tomasz Mierzwa*, *Walenty Janusz*, bracia młodzi *Jan Jutrznia*, *Symon Niwka*, *Jan Kukolka*, *Maczei Janusz*, *Pawel Zuzik*, spolecnie z ynszemi bratami zwysz mianowany nasz pan brat *Grygier Borek* poccziwie zachowany czaly zupełny podle prozby, według nalezytosci zadoszy podlug moznosci [...] a tak żeby pan brat wiedzial jako się z bracia obchodzie mianowany obslusnym ma być nie obmawiac, kiedy się przekaze pewna kare otrzyma, czechu posluge wszelaką, powinności powinien obstawacz.

104

[1716?] Zapis wiswolenia z wswotkiego (!) który za majstra przyj[ęty] *Jan Ziolk*o do spolecznosci zupełnego czechu poccziwego naszego szwieckiego wspol za majstra przyjety.

Przed nami na ten czas czechmistrza *Szimona Niwki*, pozostalego w tym czasie przy upelnej braciei stolu naszego sewickiego bracia starszego stolu, czechmistrza *Simona Niwki*, *Grygiera Ziolk*a, *Walentego Wiewiora*, *Walentego Janusza*, *Jana Kukolka*, tak *Wawrzyna Pospiecha*, *Tomarza Mierzwa*, *Jana Jutrznie*, *Macieja Janusza*, *Grygiera Myszk*i, także *Simona Maxisia* wszitkich bratow siedzących, ktorzi z mielosci swojej nie zazdrosci wisatego (!) ale jemu blogoslavią tego według zadosci jego, zaczem pan brat będzie wiedzial jako sobie miał postepowacz jako mlodszy, żeby miał w poccziwosci jednego kazdego brata, także cechmistrza, żeby jemu posluszen był we wszelakich rzeczach posluge wszelaka powinien czynic.

Zapis wyzwolenia uczciwego młodzieniaszka imieniem *Marcina Bednarka*, rodzica z miasta Psczeny w ten nizy nasladujaczy sposob.

Przed nami opatrnemi *Symonem Ziolkem*, *Wawrzyнем Rakiem*, *Valentem Wiewiorem* starszemi mistrzami czechu naszego szewieczkiego miasta oblicznie stanawszy uczciwy a opatrzny *Grzegorz Ziolk*, starszy mistrz czechu naszego szewieczkiego y wyznał jest tenze wyzej pisany *Grzegorz Ziolk* jakosz to mistrz, za się u niego uczył tegosz rzemiosła naszego szewieczkiego pomieniony młodzieniaszek *Marcin Bednarek* podle chwalitebnych a sławnych articułow naszych czechowych a w takowym cwiczeniu y nauczce wiernie y posłuszenie zyczliwie się tak samemu mistrzowi, jak tez paniey małzoncze jego, jako na uczciwego ucznia należy i jakosz tez y wszystkim p(anom) panom mistrzom wszelake uczciwosc czyniēl y zachował się, o którym nicz złego nie mowi, tylko wszystko dobre jego zachowanie, którego na ten czas z nauki wypuszcza y wyzwala, ktoregosz to wyzwolenie do act naszych czechowych z wiadomością braciey czechowej dnia 2 marty a(nn)o 1722.

Zapisz zaopatrzenia nowego brata do czechu naszego przyjetego na zadosc *Marczina Bednarka* do ksiąg naszych jest zapisano d(nia) 3 marty A(nn)o 1724.

Przed nami *Symonem Niwką*, czechmistrzem na ten czas a p(anami) braćmi jego starszemi *Grzegorzem Ziolkem*, *Valentym Wiewiorem*, *Wawrzinem Rakiem* y młodszą bracią, oblicznie stanąwszy przed sławny czech nasz szewieczki uczciwy *Marcin Bednarek* spolnie y ze słowutnem *Symonem Mrozem* kolegą na ten czas sławn[...] urzędu radzieczkiego miasta Woznik, przystoynie nasz ządajacz, aby był za uczciwego mistrza do act naszych czechowych y przyjety był a zapisany. Niemogąc my ządosci jego wszakze za poradą braciey zupełney odmowic pomienionego *Marczina Bednarka* za ucciwego y w niczym nie podeydrzalego rzemisnika a mistrza do act naszych przyimuiemy, ktorysz to nowociwy mistrzma się podle Pana Boga y chwalitebnych articułow czechowych rządzic y sprawowac rzemioslo swoje bez nagany miedzy nami przewodziec pod pokuta jako articuły nasze czechowe z sobą przenoszą y posłuszenstwo wszelakiey czechowi naszemu y uczciwosc zachowac. Actum a(nn)o et die ut supra.

Tegosz dnia y roku.

Co się dotyczy tegosz *Marczina Bednarka*, jego rodu podczewigo za takowy przedstawił rekoymie sławny p(anow) *Symona Mroza* a *Valentego Janusza*, za on swoy rodowy list poniewadz odleglo w jednym roku pokazac y takowym się legitymowac chce, co pomienioni rekoimaczy wykonac z nim rękodaniem podslubieli y chcą.

Zapisz zaopatrzenia uczciwego młodzienszka imieniem *Vyta Raka* syna magisterskiego, rodzica tutecznego w ten sposób.

Przed namj opatrnemj *Symonem Niwką*, czechmistrzem na ten czas, *Grzegorzem Ziółkiem*, *Wawrzinem Rakiem*, *Valentem Wiewiorem*, starszemi mistrzami czechu naszego szewieckiego miasta Woznik oblicznie stanąwszy uczciwy a opatry *Valenty Wiewior*, starszy mistrz czechu naszego szewieckiego y wyznał jest tenze wyzey pisany p(an) *Valenty Wiewior* jakosz to mistrz, że się u niego uczył tegosz rzemiosła naszego szewieckiego pomieniony młodzienszek *Vitt Rak*, podle chwalitebnych a sławnych czechowych naszych articulow a w takowym cwiczeniu y naucze wierne poszłusnie y zyczliwie tak samemu mistrzowi, jak tez y paniey małżoncze jego, jako na uczciwego ucznia należy, tak tez y wszystkim panom mistrzom wszelaka uczciwosc czyniël y zachował się, o którym nicz slego nie mowi, tylko jego dobre zachowanie, którego na ten czas z nauki wypuszcza y wyzwala, ktoregosz to wyzwolenie do act naszych czechowych z wiadomością braciey czechowey d(nia) 6 novemb(ra) a(nno) 1724.

Zapisz zaopatrzenia nowego brata do cechu naszego przyietego, na zadość *Vita Pospiecha* do xiąg naszych iest zapisano, d(nia) 15 february, anno 1730.

Przed namy *Symonem Niwką*, na ten czas cechmistrzem a p(anami) bratamy starszemj *Wawrzincia Pospiecha*, *Valentego Januszem*, *Jonem Kukulką*, y młodszom bracią. Stanowszy przed sław(ny) cech nasz szewieckj uczciwy młodziom imieniem *Vit Pospiech* zpoimie z panem

oycem swoim *Wawrzincem Pospiechym* alias *Rakiem*. Przystoinie nas zadaiańc aby był za uczciwego mistrza do akt naszych cechowych y przyiety był, a zapisany, niemogac mu ale zadosci Jego |:wszak ale za poradą bracią zupełney:| odmowic, pomienionego *Vita Pospiecha* za uczciwego y w niczem nie podewdrzałego maistra rzemieśnika, do akt naszych przyjmuiemy, ktorey to nowociwey mistrz ma się podle Pana Boga, y chwalitebnych artykułow cechowych rządzic y sprawowac rzemiosło swoje bes wszeliakiey między nami przewodzić, pod pokutą według articulow naszych cechowych, y posluszenstwo wszeliakie cechowi naszemu, y uczciwość zachować. Dalo się anni et die ut supra.

108a

Nie przepominając ale przislubieł tenze często mianowany *Vit Pospiech* a mistrz naszego uczciwego cechu, do cechu oddać 10 złotych, którą sumę powinien będzie oddać na termine, a to na nasladuiący sposób: to iest w rok a w rok po 2 złoty, asz się suma wysz mianowanych 10 złotych wypełny.

109

Zapis zaopatrzienia nowego brata do cehu nasego przyetego na zados *Walentego Gaia* do xąg nasych iest zapisano 29 januarius anno 1731

Przed nami *Symunym Niwkam* na ten casz cehmistrzem a p(anami) bratami starszymi *Wawrzina Pospieha*, *Walentego Janusa*, *Jana Kukulki* y młodsam bracam *Grygier Myska*, *Macej Janus*, *Jan Zolko*, *Wit Pospiech* stanawsy przed sławny cech nasz sewieczki *Walenty Gaj* zupełnie s panem bratym *Grygierem Myskam* przistoinie nas zadaiać aby był za vcziwego mistrza do act nasyh cechowych y przyiety był a zapisany nie mogac my ale zadoscy jego wszak ale za porada bracią zupełnej odmowic pomienionego *Walentego Gaia* za vcziwego y w nicym nie poderzałego maystra rzymiesnika do act nasyh przyjmuiemy, który to nowocziwi mistrz ma się podle Pana Boga y chwalebnych artykułow cechowych rządzic y sprawowac rzemiosla swoje bes wszelkiej między nami przewodzić pot pokutą według artykułow nasyh cechowych y poslusenstwo wszelijakie cechowj naszymu y ucziwoś zahowac. Stalo się ut supra.

109a

Nie przypominając ale przysłubił tenże często mianowany *Walanty Gai* w mistrz nesego ucziwego czehu do cehu oddać 8 twardych, którą sumę się tys sławoty cech kontentuię, która suma powinien będzie oddać na terminy: pierwszy termin ma oddać na Wielkanoc to ię twardy talar a to naśladowujący sposób to ię w rok a w rok po twardem talaru as się suma wypelni wys mianowana suma 8 twardych.

110

Zapis zaopatrzenia nowego brata do cechu naszego przyjętego na żądosc Michala Maysner do xąg naszych ię zapisano 26 novembris Anno 1731.

Przed nami *Symunym Nifkam* na ten cas cehmistrzem a P(anami) bratami starszymi *Wawrzina Pospieha*, *Walantego Janusa*, *Jana Kukulki*, y mlotsam bracam *Griegiera Myski*, *Maceja Janusa*, *Witta Pospieha*, *Walantego Gaia*, stanąwszy przed sławny ceh nasz szewieczki *Michal Manser* zupełnie z panem *Jędrzejem Otrymnikiem* a panem oycem *Woiciehem Janotą* przistoinie nasz zadaiac aby był za ucziwego mistrza do act naszych cechowych przyjęty był a zapisany nie mogąc my ale zadosczy jego wsiak ale za poradam bracy zupełnej odmowic nie mogli pomienionego *Mihala Mansera* za ucziwego i w nicem nie poderzialesgo za maistra rzemieśnika do act nasech przimuiemy, który to nowouczuiwy mierstrz ma się podle Pana Boga y chwialebnych artykułow cechowych osiadzich y sprawowac rzemioslo swoje bes wsielkich między nami przewodziec pot pokutām według artykułow cechowych naszych y poslusenstwo wsielakie cehowi nasymu y uczniow zahowac. Stalo się anni et die vt supra.

110a

Nie przypominając ale przysłubił tenże często mianowany *Michal Manser* a mistrz nesego ucziwego [cechu], do cehu oddać 8 twardych, która suma w rok a w rok po renskim as się suma wypelni 8 twardych pot rękoiem pana *Jędrzeja Otrymnika* a pana oycy *Woiciecha Janota*.

Zapis zaopatrzenia nowego brata do cechu naszego przijetego na
 żądosc *Jana Strzałki* ze *Zaraw*⁴² do xąk nasych iest zapisany d(nia)
 9 december anno 1732.

Przed namy *Symunem Niwką* na ten czas cechmistrzem a p(anami)
 bratamy starszemym *Wawrzinem Pospiecha*, *Valentego Janusa*, *Jana Kukolki*
 y młotsam bracam *Macieia Janusa*, *Jąna Ziolkę*, *Vita Pospiecha*, *Walentego*
Gaia, *Michala Mersera* stanawszy przed nami sławny ceh nasz szewieczki
Jąn Starka *Zarawy* miasta zupełnie z panem *Jedrzeiem Sreterem* przistoinie
 nass żadaiać aby był za vcziwego mistrza do act nasych cehowych przijety
 był a zapisany nie mogąc my ale zadoscy iego wsiak ale za poradam bracam
 zupełnie odmowic nie możemy pomienionego *Jana Starki* ze *Zaraw* za
 vcziwego y w nicem nie poderzałego za maistra rzemisnika do act naseh
 przymujemy, który to nowo vczivy mierstrz ma się podle Pana Boga
 y chwalebnych artykułow cehowech rzadzic y sprawowac rzemiosła szwoie
 bes wsielkiej miedzy namy przewodnich pot pokutam wedlug artykułow
 cehowych nasych y poslusenstwo wsielakie cehowi nesemu y vcziwosc
 zahowac. Stało się anni et die vt supra.

111a

1732, dnia 9 september.

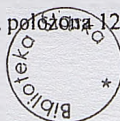
Nieprzypominając ale przislubił tenze ale często mianowany *Jan Starka*
 ze *Zaraw* a mierst nasego vcziwego do cechu oddac 9 twardych przy
 swiacy nie ma dac jeden twardy talar a potym w rok a w rok po dwa renskie
 ma oddawac as się suma wypelny 9 twardych pod rekiomiem pana
Jędrzeja Sreitera. Stało się anni et die vt supra.
 Ytem dwa fonty wosku ma dac.

112

A(nno) D(omini) 1740 dnia 28 sticnia.

Stała się dobrowolna ugoda miedzy sławnymi bratami z posdrzedniego
 a z młodszego stolu to jest s panem *Jonem Ziolkim* z iedney
 a z *Michalem Maisnerem* a *Matteusem Janusem* ize będąc oni w panskim
 domu pospolu przy tronku y tak tenze censto pomieniony *Jan Ziolkę* z tey
 kontarwesey nic pokazać nie mógł tak, ze przyeciwo niem wyes
 mianowanem *Michale Maysnerze* a *Matusie Janusie* nic nie wie, tielko co
 cnego a podciwego, yak na podciwych bratow nolezy a ile bi się kto
 takowimy ponktamy dał slysec, takowy przepada szesc fontow pokuty.
 Stało się przy nasem sławnem a zupełnem cechu. A(nno), die ut supra.

⁴² Zaraw, obecnie Żuraw, wieś w Małopolsce, położona 12 km na północ od Janowa
 w pow. Częstochowa.

Biblioteka Śląska w Katowicach

Id: 0030000901385

II 990028

